

ὅπου οὐτε ἐγὼ νὰ ἔχω τὴν ἁμαρτία πῶς Σὺς ἐζήμωσα ἔς τὸ παραμικρὸν ὅχι ἀπὸ ἄλλης αἰτίας βέβαια παρὰ ἀπὸ ἀπραγιά μου, οὐτε πάλι καὶ Σὺς νὰ λάβετε βαργόμια σ' ἐμένα, καὶ ἔτι νὰ κάμουμε τὸ κέφι τῶν ἐχθρῶν μας καὶ νὰ χαροῦντε πῶς ἐκρύβανε ἡ ἀγάπη μας, ποῦ καλλίον νὰ πιασῇ ἐκεινὸς ὀργυρὸ καὶ κρύο!

Ὡς τόσον γὰρ τὴν ὥρα δ, υἱ ἐπαμε νερό κι' ἄλλαι.

Β'

ΧΩΡΙΑΝΟΙ ΜΟΥ

Μὴ στοχαστῆτε, ἀδέρφια μου, πῶς ἔρχομαι τώρα γιὰ νὰ σὰς δώσω θυμιατισαῖς καὶ νὰ σὰς κάμω μετάνοιαις ἐμπρὸς σας γιὰτὶ μ' ἐκλέξατε ἀνταμικῶς μετὰ τὸ αἰτέρι μου Ἐπίτροπό σας. Τέτοιαις ἀρχονταῖς καὶ παχόλοισι οὐτε σὺς τὰ καταδέχεσθε, οὐτ' ἐγὼ τὰ ξέρω γιὰτὶ ἐμεῖς εἴμαστε Ἕλληνες, καὶ ἀκολουθῶν δὲν συνήθαμε τέτοια πράγματα, μὰ ἴντροπαῖς, αὐτὰ τάφινουμε νὰ τὰ κάνουνε ἡ περούκαις ἡ Βενεζιάνικαις. Τὸ μοναχὸν ὅπου ἤμπορῶ νὰ Σὺς βεβαιώσω μετὰ τὴν ἐλπίδα καὶ εὐκρίνεια εἶναι πῶς παρακαλῶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας τὸν Παντοδύναμον νὰ με φωτίσῃ καὶ νὰ με δυνάμωσῃ νὰ ἐνεργήσω ἐμπράκτως ὅ, τι εἶναι γιὰ τὸ κάλλιον σας.

Μὴ πρὸς βῆρος, ἀδέρφια μου, ἀνίσως πρὶν πάω ἔστὸ θέλημά μου σταματῶν πρῶτα μιὰ στιγμή γιὰ νὰ συλλογιστοῦμε ἀντάμα (γιὰτὶ τὸ στοχάζομαι πολὺ χρειάζομενο γιὰ τὴ δική σας καὶ γιὰ τὴ δική μου ὑπόληψιν) σὲ τί μεγάλο καὶ ἀπάντεχο κίνδυνον εὐρεθήκαμε σὲ τούτῃ τὴν ὑστερὴ ἐκλογή, καὶ ἀπὸ τί παγίδαις μᾶς ἔσωσε ἡ Πρόνοια, ὅπου ὄντες ἔχει κανεὶς σὲ δαύτῃ ταῖς ἐλπίδαίς του ποτέ του δὲν χάνεται.

Γνωρίζετε, ἀδέρφια μου, πῶς ἡ σπεῖρα τῶν ἐχθρῶν μας σ' ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκλογῆς, ποῦ πρέπει νὰ τὴν γιορτάζουμε, ἐθάλανε σ' ἐνέργειαν κάθε διαβολικὸν μέσο γιὰ νὰ μὴ μείνουμε ἐμεῖς οἱ ὑποψήφιοι τοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα ἐγὼ, ποῦ εἶμαι σκόρδο ἔστὸ μάτι τους· τὸ λοιπὸν ἀκούστε, ἀδέρφια μου, τί ἐμνηχανεῖσθαι νὰ κάμουμε σταῖς παρεκμοναῖς τῇ ἐκλογῇ, κι' ἔτσι μετὰ τοῦ ζουρλοῦ τὸ χέρι νὰ βγάλουνε τὸ φεῖδι ἀπὸ τὴν τρύπα.

Ἐδῶ ἔστων τόπο μᾶς γιὰ τὰ ἁμαρτίαις μᾶς μᾶς ἐξεφύτρωσε ἕνα γιορτόπιασμα, σιδερομύτικο καὶ γιωμένο πρᾶμα, ποῦ εἶπε ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ καὶ τόκαμε. Νὰ μὴν ἀδασκαθῇ ἔχει ἐπάνου του τόσαις χάρισαις, ποῦ ὅποιος ἀκούσῃ τὸνομα Ἀντρίας Λασκαρατός, σηκώνεται ἡ πέτσα του κι' ἀνατριχιάζουνε τὰ μαλλιά τοῦ κεφαλοῦ του, γιὰτὶ ἔστὸ πάτημα τοῦ ἔρχονται ἔστὸ νοῦ ἡ ἀσέβειαις του, ἡ κακολογίαις του, ὁ φθόνος, ἡ ξεδιαντροπία του, καὶ κοντολογίς ὅλα τὰ κακὰ του προτερήματα. Τὸ λοιπὸν αὐτὸ τὸ παραζούζουλο ἀπὸ μιὰ τσ' ἀρχῆς ἀφοῦ ἔκαμε τσοῦ δῦστυχους τοὺς γονεῖους του νὰ πιούνε κούπαις φαρμάκι, ἀφοῦ σὰ φεῖδι κολοβὸ ἐσκρωξε τόσους καὶ τόσους τίμιους καὶ καλοὺς πολίταις, ἀφοῦ ἔβγαλε, σάν ποιητὴς τάχατες κάτι τραγούδια ποῦ δὲν τᾶτρωε σκύλος, γιωμάτα βρυσαῖς καὶ πομπόλογα, τί πετριά τοῦ μ'π'ηκε; πῶς δὲ εἶναι μοναχὰ ποιητὴς, μὰ πῶς εἶναι, δὲν ἤξερω πῶς νὰ τὸ πῶ Φιλόσοφος, Θεολόγος, ἢ Ἀπόστολος μιᾶς νέας Ὁρησκείας. Ὅθεν ἐδῶ καὶ ἐξὶ χρόνους τυπώνει μιὰ φελλάδα γιὰ νὰ μᾶς κατηχήσῃ, ὡς φαίνεται. Καὶ τί ὁμορφὴ κατήχησι! Πελαγῶναι σὲ πράγματα ποῦ δὲν ἤξεροι ποῦ πάει ἡ ὁρμή της· καὶ γιὰ νὰ δείξῃ τάχατες πῶς εἶναι προκομμένος καὶ πῶς ἔμαθε ἀπ' ὅξου τὸ Βολτέρρα, κάνει ἐκεῖ ποῦ κάνουνε ὅλα τὰ δευτεῖα ὄντες θέλουνε νὰ φανοῦνε γραμματισμένοι κι' ἐξυπνοί, ἤγουν πέτεται μετὰ πολὺ καμάρι, πῶς δὲν σκιάζεται οὐτε διαδούλους οὐτε Βρικολάκους, μάλιστα πῶς δὲν πιστεύει τίποτοι. Μὰ μετὰ νὰ ἐσταμάτουνε ἕως ἐδῶ γιὰ νὰ μᾶς δείξῃ τὴ μεγάλη του σοφία ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἐγνοίαζε ἡ ἐπίστευσι ἡ δὲν ἐπίστευσι; ξένη ἐγνοία ἐγέρασε τὸ σκύλο μου. Πλὴν ὁ δαίμονας τὸν ἀμπαξε νὰ πάη καὶ παραμπρὸς καὶ νῆμψι καὶ σὲ πράγματα ποῦ μᾶς γγιάζουμε μέσα ἑστὰ φύλλα τῇ καρδίᾳ. Ἐλαβε τὴν αὐθάδεια ὁ ἀφωρεσμένος νὰ ἐμπαίξῃ τὴν Ἀγία Τριάδα, νὰ πῇ τὰ ἅγια Λείψανα κορμιά παστιδιασμένα, καὶ νὰ ὀνομάσῃ τοὺς Θεοφόρους Ἀποστόλους Ὑπαρξέδες ἀγραμμάτους (φυσικὰ σὰ καὶ δαύτον) ποῦ ἐκαλπίσανε τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ νὰ ξεράσῃ μέσα ἀπὸ τὸ σκάφο του τρομεραῖς βλαστήμιας ἐναντίον εἰς τὰ ἱερὰ δόγματα, εἰς τὰ μυστήρια, εἰς ταῖς εἰκόνας τῶν ἁγίων μᾶς, καὶ εἰς ταῖς ἱεροτελεταῖς τῆς Ὁρθοδόξου Ὁρησκείας μᾶς.

Τώρα λοιπὸν σὲ τέτοια περίστασι ὅπου ἐμπαίζογελάσθη ἡ Πίστις μᾶς, ὅπου ἐπικρατήκαμε ὅλαις ἡ καρδιαῖς τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, καὶ ὅπου ἐχασκογελοῦσαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐχθροὶ μᾶς πῶς κι' ἐμεῖς οἱ ἴδιοι κατακρίνουμε τὴν Ὁρησκεία μᾶς, πέστε μου ἀδέρφια μου, τί ἐπρεπε νὰ κάμω; ἐπρεπε νὰ σταθῶ μετὰ σταυρωμένα τὰ χέρια ἀδιάφορος, καὶ νὰ μὴν ἀποδείξω πιαστὰ πῶς αὐτὰ ποῦ τζαμπουνίζει ὁ Θεομπαίκτης ἔς τὴ φελλάδα του δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ

ξύλα κούτζουρα, δαυλιά κατακαυμένα;

Μὰ σὺν εἶδε πῶς τὸν ἀποστόμωσα καὶ πῶς τοῦ ἐξεσκέπασα ἔς τὸ φανερὸν ὅλην τὴν ἀμάθεια καὶ τὸ βουρκο πῶχει μέσα ἔς τὸ βρωμοκέφαλό του, ἔτι νὰ κάμῃ ὁ παμπόνηρος, θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας ἐμάζωξε τὴν Ὁρά του, πλὴν ὡς τόσο ἔβραζε μετὰ τὸ ζουμί του, κι' ἐγύρευε ἀφορμὴ νὰ ξεθυμάνῃ τὴ λύσσα του καὶ νὰ χουμίσῃ καταπάνου μου σὰ σκυλὶ κρυφοφαῖκο.

Τὸ λοιπὸν τώρα σὲ τούτῃ τὴν ἐκλογὴν ἵπου, καθὼς γνωρίζετε, ἐσύντρεχε γιὰ ὑποψήφιος κι' αὐτὸς ὁ ἀδιάκριτος καὶ ὁ ξεδιαντροπος ὡσάν κακὸς Ἐβραῖος, σμίγεται καὶ μετὰ ἄλλους ἐχθροὺς μᾶς συναγροικίεται μετὰ δαύτους πῶς ἐκεῖς ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος μετὰ τὴν φαρμακεμένην του γλώσσα καὶ μετὰ τὰς συκοφανταῖς του, καὶ ἐτοῦτοι ἀπὸ τὸ ἄλλο μετὰ τὰ καταχθόνια ἔργα τους καὶ μετὰ τὰς μηχαναῖς τους, νὰ με πελεκήσουνε μετὰ κάθε τρόπο καὶ νὰ με κάμουνε κακοθάνατο. Πλὴν ἄλλα λογαριάζει ὁ Γαῖδαρος κι' ἄλλα ὁ Γαῖδουρολάτης. Ἐτῇ κιάλας τὴν παραμονὴ τῆς Ἐκλογῆς (καὶ ὡς καὶ τοῦτο μετὰ τέχνην γιὰ νὰ μὴν ἔχω καιρὸ νὰ διαφεντευθῶ) μᾶς ξετρυπώνει τὸ μουσουθὶ τοῦ καὶ σὰ φράπας ὅπου εἶναι καὶ ὅπου δὲν λείει καλὸ μήτε γιὰ τὸ χριστό, μετὰ περνάει ἀπὸ τοῦ βελονιοῦ τὸν κῶλον, καὶ βγάνει μέσα ἀπὸ τὸ μαγαρισμένο στόμα του, ἀπὸ ἐκεῖ τὸ στόμα ὅπου ἔβρισε καὶ Θεὸ καὶ ἀνθρώπους καὶ Πατρίδα καὶ Ὁρησκεία, τὰ πουλιὸν συχαμερὰ ψέματα ἐναντίον μου, ποῦ δὲν τὰ ἔλεγε ἡ χειρότερη δημόσια, ἐκατῇ ἡ Πομπῇ ἔστὸ διάβα καὶ γελᾷ τσοῦ διαβάταις. Μὰ δὲν ἤξεροι πῶς ὅποιος φτυεὶ τὸν ἥλιον φτυεὶ τὰ μοῦτρά του.

Πλὴν τώρα δὲν χρειάζεται πολὺ ἄλλαι γιὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς τί ἦταν αὐτὸ τὸ παγινίδι, καὶ πῶς ἐπασκίσανε οἱ ἐχθροὶ μᾶς νὰ μᾶς μπουρλιάσουνε καὶ νὰ μᾶς βάλουνε τὰ δύο μᾶς ποδάρια σ' ἕνα παπούτσι. Αὐτοὶ ἐπιστεύανε πῶς, πρῶτα μετὰ τῆς βρυσαῖς καὶ μετὰ τῆς συκοφανταῖς τοῦ μουρλοῦ, κι' ἐπειτα καὶ μετὰ τὰ δικὰ τους συμπίσματα καὶ τέχναις, ἀσφαλτα θὰ σὰς πλανίσουνε, ἀδέρφια μου, νὰ με καταψηφίσῃτε, καὶ ἔτῃ καταψηφίζοντας ἐμεῖς νὰ καταψηφίσετε τὸν ἑαυτὸ Σὺς καὶ ταῖς ἀρχαῖς σας.

Αὐτοὶ οἱ θεοκατάρτοι ποῦ σὰς ἔχουνε δίπλα μέσα τους, ἤξεραν πολὺ καλὰ πῶς ἐγὼ ἐστάθηκα διὰ τριάντα χρόνους ἕνας ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ἐδουλεῖσαν τὸν ἐλληνισμό πιστὰ καὶ τίμια, πῶς ἔχουσα σέικα ἔδρωτα γιὰ νὰ τὸν κεντρώσω πρῶτα, σάν καλὸς γεωργός, ἔσταῖς

Ο ΞΕΝΟΣ

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ Σ' ΕΝΑΝ ΚΑΜΠΟ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο Ξένος.

Η γριά Στριγγλα.

Η Βασίλισσα.

Κόρες (φαντάζομαι ὁμοειδῆς, πολλὰς, ἀς ξεχωρίζω μονάχα τέσσαρες σὴν κουβέντα).

Παλληκάρια.

Τώρα ὁ ξένος περπατᾷ μοναχὸς ψαχτὰ μεσ' τὸ σκοτάδι. Ὅστερα ἀπὸ λίγο παρουσιάζονται οἱ κόρες ξεφωνίζοντας καὶ γελῶντας. Ὁ ξένος ξαφνιάζεται, τὰ χάνει. Ἡ σκηνὴ φωτίζεται, μακρὰ ἡ γριά Στριγγλα παραμονεύει. Μέσα σ' αὐτὰ γέλοια ὄλων.

Α' ΚΟΡΗ (γελαδτά). Μένει ὁ σύντροφός μου ἕνα

μόνο μοῦδωσε φίλιν ἑλάκαιρη τὴ νύχτα, ἦταν ὅμως γλυκὸ. Ἀποσταμένος ἔγειρε, γιὰτὶ ὅλη τὴ μέρα ἔσπερνε στοὺς κάμπους, δὲ θυμῶναι πῶς τὸν λένε ἦταν ὅμως ὁμορφο παλληκάρι.

Β' ΚΟΡΗ. Μένει ὁ δικός μου δύο μοῦδωσε φιφιά τρελλὰ σάν τὸν οὐρανὸν ὡς τὸ τσακινίκο!... Γὼ τοῦ ζητοῦσα κι' ἄλλα... εἰ μοῦ λείει ἄβριο εἶνε γιορτὴ τὰ νύκταρα, ζήτησέ με μεσ' τὰ παλληκάρια ἃ με λαχταρᾷς ἀκόμα, γὼ σὲ διψῶ γιὰ μιὰ ἄλλη ἀκόμα νυχτιά.

Γ' ΚΟΡΗ. Μένει τὸ βοσκόπουλο ἔγειρε στήν ἀγκυλιά μου σὲ ὕπνο βαθύ, ἀποσταμένο ἀπ' τὰ τρεξίματα ὅλης τῆς μέρας· στίς ράχες μετὰ τὰ πρόβατά του. Τὴν ἀβγὴ ὅμως, τὴν ἀβγὴ τ' ἦταν ἐκεῖνο, νέα ζωὴ λὲς πῶς μᾶς πλημμύρισε, τί παιγνίδια, τί χαρὲς... Τί ὠραῖα ποῦ ἦταν! Ὁ ἥλιος δὲν εἶχε ἀκόμα βγῆ, ὁ οὐρανὸς ἦταν τριανταφυλλένιος· ὅταν ὁ ἥλιος πρόβαλε μᾶς βρῆκε ξεψυχισμένους στὴ λαχτάρα.

Δ' ΚΟΡΗ. Ἐμένα μοῦδωσε ἀμέτρητα φιλιὰ κι' ἡ ἀβγὴ μᾶς βρῆκε πάλαι διψασμένους. Ὡ, τί τρελλὴ νυχτιά!... Ὁ καλὸς μου ὅλη τὴ μέρα δοκίμαζε κρασιὰ γιὰ τὸ σημερινὸ πανηγύρι. Τί κρίμα ποῦ τ' ἄστρα σκοτεῖνιασαν γλήγορα στῆς μέρας τὸ φῶς.

Η ΓΡΙΑ ΣΤΡΙΓΓΛΑ (ποῦ ἀπὸ μακρὰ πετροβολοῖ εἰς παρθένους). Καταρχμὴν γενιά, διαβολοπαρμένη γενιά, τοῦ Σατανᾶ ἀποσπάρια, γιὰτὶ γελάτε; Τὸ γέλοιο σας τὸν ὕπνο μου ταραξί, νοιαστεῖτε καὶ λίγο τ' εἰσάστε!... Ἡ μοῖρα δὲ σὰς πότισε τ' ἀθάνατο νερό. Ὅλο χοροὺς, μεθύσια κι' ἔρωτα, κλάψτε καὶ λίγο νὰ χαρῶ.

(Οἱ κόρες πιάνονται σὲ γῆρας καὶ χορεύουν τραγουδῶντας).

Κι' ἂν λέν κρῖμα τὸν ἔρωτα
τί ψέμα φοβερό
μ' ἀπτόν γιομίζει ὁ κάμπος
λουλούδια ἕνα σωρό.

Η ΓΡΙΑ ΣΤΡΙΓΓΛΑ. Τώρα ἀρχινῶσιν καὶ τὰ τραγούδια, νὰ λοιπὸν, (εἰς τὴν πέτραν) ἔπιστη γενιά, τῆς κόλασης θρέμμα, φωτιά θὰ πύση νὰ σας κάψῃ ἀπ' τὸν οὐρανόν.

(Πιάνονται πάλαι οἱ κόρες σὲ χορό).

Οὐρανὸν καταρανεῖ
παιγνιδιάρη καὶ ζουρλὴ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΜΙΑ ΣΤΗΛΗ

Ἀπὸ τὸ «Ἀστὺ» τῆς Πέμπτης ξανατυπώνουμε ἓνα ὁμοῖο χρονογράφημα τοῦ Παπαντωνίου, ὁδίαφορο ἂν εἶναι γραμμένο καὶ στὴ μιχτῇ ἢ ἀλήθεια τοῦ τὸ σώζει—καὶ τέτια μάλιστα τσουχτερὴ ἀλήθεια ποὺ μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς πὼς καιρὸς εἶταν πὰ νάκουσε γιὰ νὰ νιώσουμε τί σημασία πρέπει νὰ δίνομε στὶς δημοσιογραφικὰς κριτικὰς. Οἱ κριτικὰς τοῦ Ξενοπούλου ἐξαίρουνται δὲν εἶναι δημοσιογραφικὰς εἶναι φιλικὰς.

Πολλοὶ ἄνθρωποι θὰ ἔχουν σταυροκοπηθῇ εἰς τὸ θέαμα τῆς θεατρικῆς στήλης τῶν ἡμερησίων κατὰ τὸ 1906. Ἡ στήλη αὕτη, καθὼς εἶνε γνωστὸν, χρησιμεύει διὰ νὰ ξεύρετε ποῦ θὰ διασκεδάσετε τὸ βράδυ. Σπουδαία στήλη, διὰ πολλοὺς λόγους εὐνοήτους, Σπουδαιότερα δὲ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἦτο ἡ μόνη στήλη ἡμερησίου, ἡ ὁποία πολιορκουμένη ἀπὸ τὸ ψεῦδος τῆς ἡμερησίου, ἀντέστη ὡς γενναῖος στρατηγός. Ἦτο ἡ μόνη ποὺ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν. Ἐπεσον ἡ εἰδησις, ἔπεσε τὸ τηλεγράφημα, ἔπεσε τὸ ἀρθρον, ἔπεσε τὸ κοινωνικὸν ὑπὸ τὰ κανόνια τοῦ Μυγχαδουζεν. Ἡ στήλη τῶν θεατρικῶν ἀνθίστατο. Ἐλέγεν «Ἀπόψε εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τὸ δῶμα Πίστις, Ἑλπίς καὶ Ἐλεος». Καὶ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους μίαν πρωίαν, ἀλωθεῖσα ἀπὸ τὸν Μυγχαδουζεν, ἔπαυσε νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν.

Οἱ ἀναγνώσται ἐξυπνήσαντες κάποτε εἶδον τὴν φλεγματικὴν ἀγγλικὴν αὐτὴν στήλην, ἡ ὁποία ἐδοῦλε ταπεινῶς ἀλλὰ ὑπερόχως ὡς χρονόμετρον, νὰ λέγῃ τὰ ἐξῆς :

«Ἀπόψε εἰς τὸν Ἀπόλλωνα Πίστις, Ἑλπίς καὶ Ἐλεος, εἰς τὸ ὁποῖον τόσον ὥραϊα ὑποδύεται τὴν ἡρώϊδα ἡ κυρία Ἀλατοπιπεράκη.

Ἀντίο στήλῃ ! Ἐχάθῃ, τὴν ἐπομένην ἔγραφε τὰ ἐξῆς :

«ΑΠΟΛΛΩΝ. Μεγίστη ἦτο ἡ χθεσινὴ ἐπιτυχία τῆς καλλιτέχνιδος κυρίας Ἀλατοπιπεράκη. Οἱ θεαταὶ κυριολεκτικῶς ἔμειναν κατάπληκτοι διὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ δαιμονίου τῆς ἡθοποιού. Ἀπόψε ὁ «Ἰωσίας ὁ Ἀκτοφύλαξ», εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κυρία Ἀλατοπιπεράκη θὰ καταπλήξῃ.

τὴν ἐπομένην ἔγραφε.

«ΑΠΟΛΛΩΝ. Ἡ μοναδικὴ πλέον ἀριστοτέχνις τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου κ. Ἀλατοπιπεράκη κ.τ.λ.». Διὰ τοῦ ἐνὸς τούτου συμπῶρου ἐπὶ πλὴθους διπλῇ καταστροφῇ. Ἐχάθῃσαν δύο. Καὶ ἡ στήλη τῶν θεατρικῶν καὶ ἡ κ. Ἀλατοπιπεράκη. Ἡ πρώτη, διότι ἀπὸ ἀκάμπτου πινακίδος, εἰς τὴν ὁποίαν εἰδοποιεῖτο ἀκριδῶς τί θεάτρον ἔχει τὸ βράδυ, ἔγινε καραμοῦζα θριάμβων ἀνυπάρχων. Ἡ δευτέρα—ἡ κ. Ἀλατοπιπεράκη—διότι ἐπίστευσε πράγματι ὅτι εἶνε τὸ

ἀστρον τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, ὁπότε τὴν ἐπῆρε πλέον ὁ διάβολος καὶ τὴν ἐδήλωσε.

★

Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὸ πρῶγμα ἦτο ὑποφερτόν. Ἐφέτος ὅμως, εἰς τὸ 1906, ἔγινεν ἐπιδημία, τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι εἰς τὸ χεῖμερινόν «Κατακλῦμα» δὲν θὰ παραλείψῃ νὰ ὑμνήσῃ ὁ Ἰῶν καθὼς ὑμνήσε καὶ τὴν ἐπιδημίαν τῶν φόρων. Ἀπλάδῃ : Ὁ ἡθοποιὸς ἀποστέλλει καθημερινῶς εἰς τὰς ἡμερησίδας ἀνακοινωθὲν (communiqué), διὰ τοῦ ὁποῖου εἰδοποιεῖ πρῶτον ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν παράστασιν ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὑπερέβη πᾶν ὄριον, δεύτερον ὅτι εἶνε ὁ Σείριος τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου, τρίτον ὅτι εἰς τὸ προδεχῶς διδόμενον ἔργον θὰ καταπλήξῃ, καὶ τελευταῖον (ἀσήμερον, ἐπομένως τελευταῖον) τί παράστασις διδεται τὸ βράδυ. Ἐκεῖνο ποὺ ζῆτε ὁ κόσμος, τὸ ἀναγγέλλει τελευταῖον. Καὶ ἐκεῖνο ποὺ δὲ μᾶς χρειάζεται, πρῶτον. Ἰδοὺ καὶ ὁ τακτικὸς θεατροδημοσιογραφικὸς διάλογος τοῦ 1906.

Ὁ ἡθοποιὸς πρὸς τὸν συντάκτην τῆς ἡμερησίδος.

—Πῶς δὲν ἔγραψες τίποτα ποὺ ἔπαιξα χθὲς τὸν Ἰωσίαν; Ἐχάλασεν ὁ κόσμος.

Ὁ συντάκτης.

—Τὸ ἐλπισμὸνδῃ. Πέρασε ἀπὸ τὸ γραφεῖον νὰ τὸ θυμηθῶ.

Ὁ ἡθοποιός.

—Εἶν' ἀνάγκη νὰ κοπιᾷς; Τὸ γράφω μόνος μου καὶ σοὺ τὸ στέλνω.

Τὸ ὁποῖον καὶ γίνεται. Τὸ γράφει μόνος τοῦ, τὸ στέλνει, καὶ δημοσιεύεται... Ἐννοεῖται πλέον ὅτι δὲν ὑπάρχει λέξις τὴν ὁποίαν νὰ λυπηθῇ, γράφων ὁ μετριόφρων ἀνὴρ τὴν ρεκλάμαν τοῦ, δὲν ὑπάρχει ἐπίθετον τὸ ὁποῖον νὰ φιλαργυρευθῇ, δὲν ὑπάρχει δισταγμὸς τὸν ὁποῖον νὰ αἰσθανθῇ. Λαμβάνει 500 γραμμάρια καταπλήξεως, ὀλίγον δαιμόνιον, ὀλίγον δύναμιν, ὀλίγον ψυχολογικὰς μεταπτώσεις, ὀλίγον ἐξοχος, ὀλίγον ὑπέροχος, ὀλίγον εἶνε κρῖμα ὅτι δὲν τὸν ἤκουσεν ὅλη ἡ Ἑλλάς κ.τ.λ. τὰ βράζει καὶ σεβδίζει.

★

Κατ' αὐτὸν τὸν τράπον ἡ θεατρικὴ στήλη τῶν ἡμερησίων, ἐκείνη μὲ τὰ ψιλά στοιχεῖα, ἡ πρῶτην περιφρακτός, αὐστηρά, ξηρά, ἀκριδῆς, ἀπλὴ καὶ λακωνικὴ ἔγινεν ἀπεριφρακτός μάνδρα ὅπου εἰσεπλήθῃσεν ὁ πληθυσμὸς ὅλων τῶν θεάτρων, μέχρι ὑποδόλεως, καθ' ὃν τρόπον κύμα διαδολώσεως ὀρμῇ εἰς θημῶσιον ἱδρυμα, ρίπτων κάτω γρονθοκοπημένους τοὺς ψουρούς. Θέαμα δηλαδὴ ἀναρχίας, πρώτης δυνάμεως. Ὅποιος θέλει παίρνει ὅ,τι ἐπιθυμεῖ, ὅ,τι τοῦ χρειάζεται, ὅ,τι δὲν θὰ εἶχε χωρὶς ἀναρχίαν: Τί θέλει; Δαιμόνιος; Γίνεται. Ὑπέροχος; Γίνεται. Ἐξοχοδαιμονίουπέροχος; Ἀμέσως.

ψυχαῖς τῶν παιδιῶν σας, πῶς σὲ κάθε κίνδυνον, σὲ κάθε μεγάλη περίστασι πάντα κι' ἐγὼ ἔσκουζα γιὰ τὰ δικαιώματα τοῦ ἔθνισμοῦ, τῆς θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος· καὶ κοινολογῆς πῶς πάντα μου σὰς ἀγάπησα, ἀδέρφια μου, σὰν κόρη τοῦ ματιοῦ μου· ὥστε ὁποῦ ἐκεῖνοι οἱ δαίμονες κατορθώνοντες τὸ σκοπὸ τους νὰ νὰ με καταψηφίσετε, ἤθελε χαροῦνε πῶς ἐκάμετε τὸ κέφι τους· γιὰτὶ ἐτῆς ἤθελε δείξετε πῶς δὲν σὰς κόφτει τίποτες γιὰ ταῖς ἐδικαῖς μου ἀρχαῖς καὶ γιὰ τὰ δικά μου αἰσθήματα, ὁποῦ εἶναι καὶ δικά σας, μὰ ἐξεναντίας πῶς ἐμὲ καὶ τὸ Λασκαράτο μᾶς ἔχετε 'στὸ ἴδιο κατάστιχο, ἢ καὶ πῶς εἴστε πουλιὸ προσκολλημένοι σὲ τοῦτον τὸν ἀντίχριστο, γιὰτὶ ἐπιστέψετε 'στὰ λόγια του.

Ναὶ πλὴν ἐσεῖς, ἐγκαρδικὰ μου ἀδέρφια, ἐμπήκατε εὐθὺς μέσα 'στὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδιάς του, καὶ σὲ στρίψι ματιοῦ ἐξανόξετε ὅλα τους τὰ σατανικά σχέδια, ὅλα ὅσα ὀργανίζανε ἐναντίον μας, καὶ ἴσια ἴσια μὲ τὴν ἐκλογὴ ὁποῦ ἐκάμετε ἀποδείξετε καθαρά καὶ ξάστερα, πῶς δὲν θέλετε νὰ μὲ γδύσετε ἀπὸ τὰ λαμπριάτικα σκουτιά μου καὶ νὰ μὲ 'ντύσετε μὲ τὰ Λασκαράτικα, καθὼς σὰς ἐπαρκαίναι ἐκεῖνος ὁ ἐπικατάρτος, ἐξεναντίας μὲ τὴν ψηφὸ σας ἀποφασίσαιτε πῶς ἐγὼ νὰ φορῶ τὰ λαμπριάτικα, κι' ἐκεῖνος τὰ γανωμένα, κι' ἐτσι πάντα νὰ μᾶς ἔχετε καὶ τὰ δυὸ σημαδεμένα, γιὰ νὰ ξεχωρίζετε τὸ ἀληθινὸ ἀδέρφι σας ἀπὸ τὸ Μπαστάρτικο.

Ἀπὸ τὸ Ἀηξοῦρι τῆς Κεφαλονιάς
ταῖς 24 τοῦ Μαρτίου 1862.

Τὸ ἀδέρφι Σας
Θ. ΚΑΡΟΥΣΟΣ

ΤΟ ΕΘΛΙ ΤΟΥ ΝΑΖΩΡΑΙΟΥ

Λυκαβητὲ, ποῦ ὑψώνεσαι γαλήνιος
Στὴν ἀγκάλῃ τοῦ ἀρμονικοῦ τοῦ ἀπείρου,
Κι' ὅταν μύδρες τὴν πλάση ἀλυσοδένουνε
Κεῖνται μίᾳ σὺ θάμπῃ ἐνὸς ονείρου,

Λυκαβητὲ, σιτοῦ αἰθέρα σου τάχνόγελα
Ποῦ ἀργοσαλεύουνε φτεροῦγες τῶν ἐρώτων,
Στὸ μονοπάτι σου εἶδα κάποιο ἀπόβραδο
Ἀπέραντον ἓνα ποτάμι φώτων!

Κ' ἔτρεξα πρὸς τὰ κύματα τὰ ὀλόφεργα
Τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἀλλοιωτικόν, τοῦ ὠραίου...
Κ' ἦτανε τῶν πιστῶν τάχνόκερα, ἦτανε
Τὸ ξόδι τοῦ νεκροῦ τοῦ Ναζωραίου!

ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

σὺ τὸν ἔρωτα ἔχεις γιὸ
καὶ τὸ μεθύσι παραγίῳ.

Ἀστράψε καὶ βρόντησε
μέσ' τ' οὐρανοῦ τὰ πλάτια
μὴ γίνεται ξεφάντωμα
στ' ἀέρινα παλάτια;

Ἡ πλάση ἔρωτοςέρνεται
μέσα στὴ σκοτεινιά
κι' ἀφτὸς ὁ γήλιος κρύφτηκε
σὲ κάπνιν ἀγκυλιά.

Οὐρανὲ καταρανεὶ
παιγνιδιάρῃ καὶ ζουρλῇ
σὺ τὸν ἔρωτα ἔχεις γιὸ
καὶ τὸ μεθύσι παραγίῳ.

Ἡ ΓΡΙΑ ΣΤΡΙΓΓΛΑ (οἰχόνοντας πέτρες). Καταραμένοι, ἡ ἀμαρτία σὰς πλημμύρισε, σ' ὅλο τὸ χωριὸ δὲν ἀκούς οὐτ' ἓνα κλάμα, μόνε βλέπεις δακρυσμένα μάτια ἀπὸ ἔρωτα καὶ μεθύσι.

(Οἱ κόρες πιδνούνται καὶ χορεύουν).

Κι' ἂν λέν κρῖμα τὸν ἔρωτα
τί ψέμα φοβερό

μ' ἀφτὸν ὁ κόσμος γίνηκε
ἐγίνεκα καὶ γώ.

Τίς πόρτες μανταλῶστε
καὶ κλείστε καὶ τίς νιές
τὰ μάνταλα θὰ σπάσουν
τοῦ ἔρωτα οἱ σάϊτις.

(Οἱ κόρες ξαπλώνουνται στὴν πρασινάδα ἄλλες ἀνάσκελα μὲ τὰ χεῖρια σταβρωμένα πίσω ἀπ' τὸ κεφάλι, ἄλλες πλάγια, ἄλλες πάλι μονάχα κάθονται σταβροπόδι).

Α' ΚΟΡΗ. Μπα ἓνας ξένος ἰκεῖ.

Β' ΚΟΡΗ. Ἐ! ξένη ποῦθε μᾶς ἔρχεσαι;

Ο ΕΕΝΟΣ. Ἀπὸ μιὰ πολιτεία ποὺ οἱ ἄθρῳποι εἶναι δεμένοι.

Β' ΚΟΡΗ. Καὶ ποιὸς τοὺς ἔδεσε;

Ο ΕΕΝΟΣ. Πολλὰ ζητᾷς ἀπὸ μίνα κόρη, τοῦτο μόνο ξέρω ὅτι ὅλοι εἶναι δεμένοι στὸ ἴδιο σκονί.

Β' ΚΟΡΗ. Καὶ δὲ λύνεται κανεὶς;

Ο ΕΕΝΟΣ. Ναί, στὰ ἑκατὸ χρόνια ἓνας, θέλει καὶ τοὺς ἄλλους νὰ λύσῃ, οἱ ἄλλοι δὲ θέλουν, κ' ἐτσι τρώει τὰ νιάτα του κοντὰ στὸ σκονί! ἀφτὸς ποὺ ἦταν λείτερος νὰ τρέξῃ.

Γ' ΚΟΡΗ (σιεῖς ἄλλες). Μοῦ φαίνεται πῶς τὸν ξέρω.

Δ' ΚΟΡΗ. Βέβαια εἶναι γνωστός μας.

Γ' ΚΟΡΗ. Ἐ! ξένη δὲ μᾶς θυμᾶσαι;

Ο ΕΕΝΟΣ. Ναί τώρα ποῦρχομαι στὰ σύγκαλά μου μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ σὰς βλέπω, μοῦ φαίνεται κάποτε ἄλλοτε νὰ σὰς εἶδα.

Β' ΚΟΡΗ. Σὲ θυμᾶμαι ἀπὸ μικρὸ παιδί.

Ο ΕΕΝΟΣ (τὴ ζυγώνει). Μὰ καὶ σὺ τώρα μοῦ φαίνεται γνωστή, μοῦ φαίνεται σὰ νὰ σὲ βλέπω κάθε μέρα, μὰ δὲ μπορῶ νὰ νοιώσω καλὰ ποιὰ εἶσαι.

Β' ΚΟΡΗ. Μιὰ κόρη εἶμαι κ' ἐγὼ σὰν ὅλες τίς συχωριανές μου.

Ο ΕΕΝΟΣ. Μὰ καὶ τίς ἄλλες τὸ ἴδιο...

Β' ΚΟΡΗ. Θυμᾶσαι ποιὰ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ συναπαντηθήκαμε;

Ο ΕΕΝΟΣ. Βασανίζω τὸ μυαλό μου μὰ τοῦ κάκου καὶ σ' ἔχω τόσες φορές δῆ...

Β' ΚΟΡΗ. Θυμήσου, θυμήσου τὴ βραδιά ποὺ πρωτοεῖδες τὸ φεγγάρι μωρουδάκι τότε ἀκόμα, τοῦ γελοῦσες τοῦ φώναζες νάρθη κοντὰ σου, σπαρταροῦσες στῆς μάννας σου τὴν ἀγκυλιά λὲς κ' ἤθελες νὰ πᾶς ἐκεῖ, ἔνοιγες τὰ χερᾶκια σου γιὰ νὰ τὸ πιὰ-

Καὶ αἱ ἐφημερίδες ; Θὰ ἐρωτήσετε.

Αἱ ἐφημερίδες, κύριοί μου, ἀφίνουν κάποτε τὰ πράγματα ὅπως ἔχουν, καὶ ἰδῶς αὐτὸ εἶναι τὸ φιλοσοφικώτερον ποῦ ἔχουν νὰ κάμουν. Ὅπως ἀφίνουν ἐλευθέρων τὸ κοινωνικόν, ἐκδιαιθεῖσθαι ἀπὸ τὴν δύναμει 5000 ἱσπῶν μανίαν τῆς αὐτορεκλάμας τῶν Ἑλλήνων, ἀφίνουν καὶ τὴν θεατρικὴν στήλην χωρὶς πόρτες, ἐκδιαιθεῖσθαι καὶ ἐδῶ ἀπὸ ἀνωτέρων δυνάμειν, εἰς τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ. Διὰ τοῦτο ὁ Τύπος—ἐλλείπω μόνον διὰ τὸ σωτήριον ἔτος 1906—ἐθεώρησε περιττὰ τὰ ἀντιπλημμυρικά ἔργα κατὰ τῆς ἐπερχομένης μανίας. Καὶ ἔκαμε καλὰ. Ἐνὰ φαινόμενον, ὅταν ἔχει ρίξας ὑπάρξεως βαθυτέρας, πρέπει νὰ εἶναι δολοφόνος ἐκεῖνος ποῦ θὰ τὸ ἀποκρύψῃ ἢ θὰ τὸ θεραπεύσῃ ἐπιπολαίως. Ἀφῆστε τοὺς ἀνθρώπους νὰ γίνωνται δαιμόνιοι ! Θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ στιγμή ποῦ θὰ κουρασθοῦν.

Εἶνε περιττὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι δὲν πρόκειται διὰ τοὺς γνωστούς, τοὺς ἀληθινούς ἠθοποιούς. Αὐτοὶ «τόν δρόμον ἐτέλεσαν, τὴν πίστιν τετήρηκαν» καὶ θὰ ἦσαν ἀνάξιοι ἂν ἐξητούσαν ποτὲ νὰ χωθοῦν μέσα εἰς τὴν δημοκρατίαν τῆς θεατρικῆς στήλης τοῦ 1906. Ἐδῶ εὐτυχῶς εἶνε ἡ τρύπα εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι εἰσέβατο γνωστοί. Εἰς τὴν Ἑλλάδα «δαιμόνιοι» δὲν ὑπάρχουν. Εἶνε ἀγνωστον τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀνθρώπων ἐδῶ. Ὅποιοι οὐδέποτε λοιπὸν ἠθοποιός τῆς προκοπῆς. ἂν τὸν γράψετε «δαιμόνιον» πρέπει νὰ ἔλθῃ μὲ ἓνα λόγον καὶ νὰ σὰς σπάρῃ τὰ πιστήρια διὰ τὴν ὕβριν ποῦ τοῦ κάμνετε. Ἀλλὰ οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ εὐχαριστοῦν τὸν δημοσιογράφον ὁ ὁποῖος τοὺς διώρισε δαιμόνιους. Καὶ αὐτὴ εἶνε ἡ διαφορὰ μεταξὺ καλῶν καὶ κακῶν.

Τοιοτοτρόπως τὰ Ἀθηναῖκά φύλλα, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ ἐδῶ ποῦ βλέπετε, κατήντησαν «ἐφημερίδες τῆς Κυβερνήσεως». Διορίζεται δαιμόνιος ὁ ἠθοποιός κ. Ψ. Ἀντὶ τοῦ κ. Ξ. διοριζομένου ἐξόχου, ἀντὶ τοῦ κ. Ρ. τοποθετουμένου ὡς ὑπερόχου εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἀντὶ τοῦ κ. Ω. διοριζομένου ἀπαραμύλλου.

★

Δημοσιογράφος ἔγραψε πρὸ ἡμερῶν,

«Αὐριον δίδεται ἡ δαιμονία τραγωδία τοῦ ποιητοῦ κ. Χ.»

Τὸν ἠρώτησα, τί μένει πλέον νὰ πῇ διὰ τὸν Αἰσχύλον ;

Ἴδου τί ἐστὶ—ὅς τὸ γράψωμεν μὲ κεφαλαῖα—τί ἐστὶ ΑΝΑΡΧΙΑ.

Z. Π.

Ἡ γιαγιά. Γὰρ δὲς, Κωστήκη μου, τί ὁμορφματάκια ποῦχει ἡ ἀδερφοῦλα σου, τὸ μωρὸ μας.

Ὁ Κωστήκης. Καὶ βέβαια, γιαγιάκα. Εἶναι κατακαίνουργα.

σής... Ἀμα εἶδες ὅτι ὅλα ἦσαν ἰδύνατα, φυσοῦσες μὲ τὸ στοματάκι σου γὰρ νὰ τοῦ σθύσης τὴ λάμψη κείνη τῇ στιγμῇ βρισκόμενον κοντὰ σου.

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Ποῦ νὰ σὲ θυμῶμαι...

Α' ΚΟΡΗ. Μίνα ποῦ μὲ πρωτοεῖδες ;

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Οὔτε σένα δὲ θυμῶμαι τώρα.

Α' ΚΟΡΗ. Μόλις βγήκας στὸν κόσμον κ' ἐνοιώσες τὴν πρώτην πείνα, μὲ τί λαχτάρα ἄρπαξες τῆς μάννας σου τὸ βυζί ; τότε ἤμουν κοντὰ σου.

Β' ΚΟΡΗ. Μὲ θυμῶσαι ὁμως κείνη τῇ φορᾷ, λίγα χρόνια τώρα, ὅταν γὰρ πρώτη φορὰ ἐσφίξες μιὰ κοπελοῦδα στὴν ἀγκαλιά σου ;

Ὁ ΕΕΝΟΣ (μὲ κάποια χαρὰ ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπο). Α'. Τώρα βλέπω ποῖα εἶσαι.... (Κάνει μιὰ μίσηση πρὸς τὰ μὲρς μὰ ἀμέσως κρατεῖται).

Γ' ΚΟΡΗ. Θυμῶσαι ποῦ μὲ εἶδες ἐμένα ;

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Ναὶ κάπου... μὰ...

Γ' ΚΟΡΗ. Σκέψου... ἴσως ζωγραφισμένη σὲ κάποιο βιβλίον.

Ὁ ΕΕΝΟΣ (μ' ἐνθουσιασμό). Ναὶ ἀλήθεια σὺ... σὺ εἶσαι.

Γ' ΚΟΡΗ. Θυμῶμαι τότε εἶπες, ἔτσι κ' ἐγὼ τὴν εἶχα φανταστῇ.... Μίνα μὲ πιάσαν τὰ γέλιοι, τί κουτὸς ποῦ ἦσουν !...

ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Στὸν κ. Σ. Βάλβη, Πινδαρολόγο κτλ.

Πρῶτα πρῶτα μᾶθε, πὼς δὲν εἶμαι γεμάτος ἀπὸ πληγές, γιὰτὶ ξέρω καὶ τίς γιαιτρίβω μὲ δική μου μάλιστα μέθοδο, ποῦ τὴ βρίσκεις στὸ Compendium Médical τοῦ ἀρχισυντάχτη τοῦ Semaine Médicale (Παρίσι 1894 σελ. 657) ἀνάμεσα εἰς μεθόδους τῶν παγκοσμίου φήμης Καθηγητῶν Una καὶ Von Hebra, κ' ἔπειτα πὼς καμμὶ «ἐλκώδη ἐπίθεση» κατὰ σοῦ, δὲν ἔκανα, ἀλλὰ ἀπλῶς ἔφερα τοὺς Ἑπινικούς σου ὡς ὑπόδειγμα τῶν Ὀνησιμῶν τοῦ Μιστριώτη.

Κοντὰ σέφτά θὰ σοῦλεγα καὶ κἄτι τις ἄκόμα γὰρ τὰ Ἀριστοφανικά σου «σπατίλαις καὶ πελίθαις» μὰ προτιμῶ τὴ σιωπὴ καὶ συνιστώντας σου σὰ γιαιτρός νὰ ἀλειφτῇς μ' ἄφτά λαμπρὰ γιαιτρικὰ γὰρ σένα. Θὰ τὰ βρῇς ἐκεῖ ποῦ ξέρεις, γιὰτὶ δὲν τὰ μεταχειρίστηκα διόλου στὸν Ἑβριπίδην (ποῦ ἄφισες ἀπὸ τὸν καυμένο τὸν Πίνταρον !) καθὼς μαρτυρεῖ ὁ ἀρχηγός σου κ. Μιστριώτης σὲ ἓνα γράμμα τοῦ στὸ 1901 λέγοντας :

«Ἐλαβον τὴν ἔμμετρον μετάφρασιν τοῦ Ἰππολύτου τοῦ Στεφανηφόρου καὶ συγχαίρω Ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὠραίῳ ἔργῳ, καὶ εἰς ἄλλο στὰ 1903 «Ἄλιν εὐχαρίστως ἔλαβον τὴν ὑμ. μετάφρασιν τῆς Ἑκχῆς καὶ τῆς Ἰφιγενείας τῆς ἐν Ταύροις τοῦ Εὐριπίδου. Οἱ ποιηταὶ δυσκόλως μεταφράζονται καὶ ἐν τῷ δυσκόλῳ τούτῳ ἔργῳ ἐτίμησα τὴν Ὑμ. φιλοπονίαν, ἔχω δὲ τὴν γνώμην, ὅτι κατὰ τοσοῦτον θέλετε ἐπιτύχει τοῦ Ὑμ. σκοποῦ, καὶ ὅσον τὰς λέξεις λαμβάνετε ἐκ τῆς αὐτῆς βαθμίδος τῆς γλώσσης, καὶ δὲν ἀναμιγνύετε ἀρχαιοτέρους μετὰ τῶν νεωτέρων. Πρὸς τοῦτο ἔχετε τὴν ἀναγκαίαν γλωσσικὴν δύναμιν».

Τώρα καὶ λίγα γὰρ τὸ ποιηματάκι σου «Ὁ Παρθενῶν, ὁ Ἀστράφτει» λοιπὸν καὶ βροντᾷ βέβαια ὁ Παρθενῶν «σὰ μαλλόνει μὲ τὸν ἥλιον καὶ τὸν νικαεὶ μέσα εἰς λεπτότοξες γραμμῆς του, καὶ ὁ Ὑμηττός χύνει μπροστὰ του (προχέει) μενεξέδες, γὰρ νὰ τὸν στεφανώσῃ γὰρ τὴ νίκη του, γιὰτὶ τοῦ ἐδίωξε τὸν ἥλιον τὸ βράδυ βράδυ, καὶ νὰ σου ὁ Παρθενῶν στεφανωμένος μὲ μενεξέδες στολίζει τὴν μενεξοστεφανωμένη πόλιν ποῦ στολίζει ὅλον τὸν κόσμον». Νὰ φαντασθῇς μιὰ φορὰ, ποῦ κοντὰ σὲ πολέμους καὶ θάετρα πολέμων ἔγνωστα ὡς τῶρα ἔχουμε καὶ χύσιμο μενεξέδων ἀπὸ τὸν Ὑμηττὸ, σὰν νὰ εἶταν νερό, καὶ

πράγματα ποῦ κανένας ἀκόμη οὔτε τὰ εἶδε οὔτε τὰ φαντάστηκε, μὰ τὰ εἶδε ὁ κ. Σταματάκης καὶ πὶο πολλὰ ἄκόμα, ἂν ἀγαπάτε, γιὰτὶ ἐκεῖ στὸν Παρνασσὸ, ποῦ ἀνέβηκε πολλές φορές,

«Εἶδε τὸν ἐπὶ γῆς ἐκείνης οὐρανὸν στεφάνωμα δαφνῶν χρυσοῦν καὶ ἄλλος ἀηδόνων (!) ...τὴν γλῶσσαν εὔρε τῶν θεῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου τὴν φίλην ἀδελφὴν

τοῦ Ὀλυμπίου τῆς ψυχῆς τῶν ἡμιθέων πλοῦτου (!) (ἂν καταλαβαίνει κανένας τί θὰ ποῦνε ἄφτά, θὰ πῇ πὼς ἐγὼ εἶμαι χοντροκέφαλος ἂν ὄχι πὼς ὁ κ. Σ. δὲν ξέρει τί λείπει). Μὰ ἂς δοῦμε καὶ περὶ κατῶν.

«Καὶ πρὸ τοσοῦτου θαμβωθὲν φωτός καὶ Θεῖου τὸ βλέμμα τοῦ ἱστάρη [κάλλους πρὸς ἄλλους χώρους παρ' ἡμῖν πρὸς χώρους μὴ μεγάλους πρὸς ταπεινὰ ἰσάφη] καὶ εἶδε γλῶσσαν τότε φεῦ χυδαίαν καὶ ὀθνεῖαν καὶ λώβην τεχνητὴν

καλύπτουσαν διαφανῶς τὴν πλήρη ἀμαθείαν καὶ εἰς ὁδὸν ἀντεθνικὴν καταφερτὴ κλιτύν» Δὲ σὰς φαίνονται σὰν τὰ ἀθάνια ἐκεῖνα :

«Λέρμπαλέρ ξιφὶρ μπαλέρ ;
«Καὶ ἦθος εὔρεν ἐρπετῶν καὶ λοιμογόνου λύμης λανθάνον ἐν ἐκείνοις» (τοῖς λόγοις).

Ἐχει λοιπὸν καὶ ἡ λύμη ἦθος, καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ διῇ τὴ γλῶσσαν ποῦ μιλάμε ; Ἐγὼ θαρρῶ πὼς μόνον τὴν ἀκούμε.

Ἀλλὰ ἄκόμα ποῦ εἶμαστε ; Προσέξτε ὁμως νὰ μὴ κατῇ ἀπὸ τὸ «πάμφλεκτον πῦρ» ποῦ θὰ βροῦμε.

«... Ἀλλ' ἐν τισὶ ἡμέρῃ προσεκολλήθη (ὁ Σ.) ἐν τινὶ ἐκ τῶν ἐκεῖ ἀστέρων εἰς τὸν χρυσοῦν ἀστέρην...

προσεκολλήθη εἰς τὸ φῶς ἐκείνου τοῦ ἡλίου καὶ ἐνθους τότε ἔσπευσεν ἐν κάτοπτρον ν' ἀρπάξῃ, καὶ τρέμων δι' ἐκείνου

τὴν αἴγλην τοῦ περικλεισῆς ἡλίου ν' ἀπεικασθῇ... Ἐγίνωσκε τοῦ ἱεροῦ ἡλίου τοῦ τὸ σθένος, καὶ τοῦ κατόπτρου τὸ ποῖον καὶ πόσον ἐσπευσμένως

Ἐκεῖνο ἔλαβεν αὐτὸς καὶ πόσον ἀφελῶς ! ποῦ ἂν καὶ κοινὸς ἀκαλάμου ἀδεξίου

ν' ἀποτυπώσῃ δύναται εἰς πᾶσαν εὐ ἡγμένην ψυχὴν καὶ εὐγενή

τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ θαμβοῦν τὴν οἰκουμένην ὅλην ἀπὸ ὅλον φῶς ἐκεῖνο

τὸ πάμφλεκτον ἐκεῖνο πῦρ κτλ.

Φανταστῇτε τώρα τὸν Στ. ἀπροσκολημένο στὸ χρυσοῦ ἀστὲρ καὶ στὸ φῶς ἐκεῖνο τοῦ ἡλίου, στὴ φω-

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Για τί ;

Γ' ΚΟΡΗ. Ἦταν ἀνάγκη νὰ μὲ δῇς μεσ' τὸ βιβλίον ζωγραφιστῇ ; Μποροῦσες νὰ μὲ δῇς μπροστὰ σου κατὰ πὼς μὲ βλέπεις καὶ τώρα.

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Καὶ πὼς ;

Γ' ΚΟΡΗ. Ἦμουν κεῖ κοντὰ σου, δὲ μ' ἔβλεπες ὁμως στὸ γραφεῖόν σου τὸ σκοτάδι, δὲν εἶχες παρὰ ν' ἀνοίξῃς τὸ παράθυρον νὰ μ' ἴδῃς λίγο ἥλιος.

Ὁ ΕΕΝΟΣ Δὲ μοιάζεις ὁμως πολὺ στὴ ζωγραφιά, σὺ εἶσαι ὁμορφότερη, εἶσαι ὅπως σὲ φαντάστηκα γῶ.

Γ' ΚΟΡΗ. Καὶ ὅπως μὲ φαντάστηκε ὁ ζωγράφος μου, μὰ στὸ χαρτί ἡ ὁμορφιά χάνεται, γι' ἄφτό σένα σ' ἀγαπᾶω, δὲ σφίστηκες ποτὲ νὰ μὲ ζωγραφίσῃς.

(Ὅλες μαζί οἱ κόρες, κατὰ πὼς εἶνε ἐκπληρωμένες τραγουδῶν).

Μὲ τῆς βιβλιοθήκης μου τὰ ξύλα
κρεββάτι ἔκανα διπλὸ
γιὰ νὰ πέφτω νὰ κοιμᾶμαι
στὴς καλῆς μου τὸ πλευρό.

Δ' ΚΟΡΗ. Θὰ καθήσῃς πολὺν καιρὸ μαζί μας ;

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Ὅσο μὲ θέλετε...

Δ' ΚΟΡΗ. Καὶ ἐσὺ μπορεῖς... Μεῖς ὅλους τοὺς δεχομαστε, ὅπως μὰς ἀγαπάει : μιὰ φορὰ τὸν ἀγαπάμε χίλιες.

(Μπαίνει ἡ βασίλισσα, φορεῖ γιὰ στέμμα στεφάνι ἀπὸ μυρτιδὲς καὶ τριαντάφυλλα).

Α' ΚΟΡΗ. Ἡ βασίλισσα, ἡ βασίλισσα φτάνει, κρύφτε τὴν ὁμορφάδα σας γιὰ νὰ μὴν ἀσκημίσῃ. (Σηκώνονται ὅλες).

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Καλημέρα κόρες μου, ἡ σημερινὴ μέρα εἶναι μέρα χαρᾶς, σὲ λίγο τὰ παλληκάρια θὰ μὰς φέρουν τὰ νέα κρασιά καὶ τότε ὅλοι καὶ ὅλες θὰ κατρακυλήσουμε στὸν ἔρωτα καὶ στὸ μεθύσι. Τὰ νέα κρασιά... συλλογιστεῖτε τὰ ἐρωτικά τραγούδια τῶν τραγουδιῶν, ποῦ σὲ καθε σκληρὸ τοῦ ψαλιδίου κρότο ἀπαντοῦσε ὁ ἀπαλὸς τοῦ φιλημάτου. Θυμηθεῖτε τοὺς τρέλλους χοροὺς ποῦ μ' ἄφτους πατιόντουσαν τὰ σταφύλια ἀπὸ τ' ἀπαλά σας πόδια. Εἴ τώρα πολὺν καιρὸ εἶταν φυλακισμένο τὸ ξανθὸ ποτὶ φαντάσου μὲ τί λαχτάρα θὰ πετάξῃ στὴ λευτεριά του, θὰ μὰς κἀνὴ νὰ πετάξουμε καὶ μεῖς..... φαντάζομαι ξεφάντωμα!.....

Ὁ ΕΕΝΟΣ. Βλέπω χαρὰ σκορπίζεται ἀπ' τῆς βασίλισσας τὴν ὄψη σ' ὅλο τὸ χωριὸ γιὰ τὸ σημε-

ΦΩΣ ΚΑΙ ΓΑΛΗΝΗ

1

Εἴν' ἡ ψυχὴ μου σύννεφο πὸν πλάνο τριγυρίζει
Μέσ' τὸν πλατὺ τὸν οὐρανὸ πὸν λάμπεις σὺ ὡς ἀστέρι
Μὲ κάθε ἀγέρα βολετὸ παντοτεινὰ πασκίζει,
Γιὰ νᾶρθεῖ πρὸς τ' ἀλαργινὰ, πρὸς τὰ δικά σου μέρη.

Καὶ θᾶρθει. Κάτι μοῦ τὸ λέει πῶς θᾶρθει μὲ μὴν αὔρα,
Μόνο μακριὰ της ἄς σταθοῦν οἱ στεναγμοὶ κ' οἱ πόνοι,
Κι' ἄς πάψει νᾶναι τοῦ καημοῦ καὶ τοῦ δακρύου ἀνάβρα.
Εἴν' ἡ ψυχὴ μου σύννεφο καὶ μὲ τὰ δάκρυα λιώνει.

2

Τὰ ρόδα ποῦ μοῦ χάρισε τᾶβαλα σι' ἀνθογυάλι
Κι' ὄρες σιμά τους ἔμεινα μιλῶντας μπιστεμένα.
Στὴ γλάστρα σου ποῦ ἀνάδωσαν τὰ ξωτικά τους κάλλη,
Κάποια δικά σου μυστικά θὰ κλέψανε γιὰ μένα.

Μὰ αὐτὰ δὲ μοῦπαν τίποτα. Μονάχα γύρα—ὦ θᾶμα!
Στὴν κάμαρά μου τὴ μικρὴ πὸν ξέρει μου τοὺς πόρους,
Γλυκογελᾶνε οἱ ζουγραφίες, οἱ τοῖχοι, κάθε πρᾶμα,
"Εἶσι ποῦ δὲν τ' ἀγροίκησα ποτέ μου τόσους χρόνους.

3

Φεγγάρι δλόγιμο ψηλά, κ' ἐγὼ μονάχος κάτου.
Μπροστά μου πέλαγο ἄσωστο γαληνεμένο λάμπει.
Μήτε ψυχὴ, μήτε φωνὴ καὶ μήτε ἀχὸς κυμάτου,
Φῶς καὶ γαλήνη γύραθε σκορποῦν βουνὰ καὶ κάμποι.

Κλείνω τὰ μάτια μου κ' εὐτὺς σὰν ὄνειρο σιμά μου
Πετάει γλυκὰ ἡ ἀγάπη μου κ' ἀναγγαλιές μοῦ δίνει...
"Ερμος καὶ σκότεινος, πονῶ σὶνὸν τόσον ἔρωτά μου,
Φῶς καὶ γαλήνη λαχταρῶ κ' ἐγὼ, φῶς καὶ γαλήνη.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

τιὰ ποῦ καίει οὐλα τὰ πάντα νὰ ἀρπάξῃ ἓνα καθρέ-
φτη τρέμοντας καὶ ἀφελῶς, γιὰ νὰ ἀποτυπώσῃ τὴ
φωτιὰ ἐκείνη ποῦ θαμπώνει καὶ καίει οὐλὴ τὴν οἰ-
κουμένην ἐξὸν τὸν κολλημένον ἀπάνου σ' ἀπὸ Στα-
ματάκιον Βάλβη.

Ἀφτὰ τὰ διαμαντάκια παρμένα ἀπὸ τὸν ἑμ-
μετρο πρόλογό του σὶν καμμένο τὸν Πίνταρο ἀπὸ
μὲ θαμπωμένα μάτια (παρακαλεῖται δ κ. Ἀβάζος
νὰ τὸν γιαντρέψῃ) τὸν κατακουρέλλιασε, φτάνουνε θαρ-
ρῶ, γιὰ νὰ δείξουνε ποιά εἶναι ἀκατονόμαστα ἐκ-
τρωματικά στιχοπλοκήματα τὰ δικά μου, ποῦ στὸ

τέλος τῆς γραφῆς δὲν εἶμαι καὶ φιλόλογος ἢ τὰ
δικὰ του ποῦ εἶναι καὶ δάσκαλος. Τὰ καημένα τὰ
παιδιά ποῦ τὸν ἀκοῦν! Πῶς τὰ λυπῶμαι. Γιαφτὸ
θὰ παρακαλέσω τὸ Νοῦμα νὰ στείλῃ τὸ φύλλο στὸν
ἴδιο, γιὰ νὰ μὴ τὸ διαβάσῃ ὁ ἀδιαπρεπὴς μαθητὴς
τοῦ διαπρεπεστάτου βέβαια δασκάλου του καὶ σκάσῃ
ἀπὸ τὰ γέλια καὶ πᾶθῃ κανένα κάζο ἀτσιντιέντε
γιὰ τὸ κακὸ τῆς πατρίδας ποῦ τῆς χρειάζονται
τέτοιοι μαθητάδες.

ΚΩΣΤ. ΛΑΝΑΡΑΣ

Γιατρὸς βραβεύμενος ἀπὸ τὴ Γiatr. Ἀκαδημία τοῦ Παρισιῦ.

μινὸ πανηγύρι.

Β' ΚΟΡΗ. Μὰ εἶν' ἄλλο ἀπὸ χαρὰ σὲ τοῦτο
τὸ χωριό; "Οχι μόνο σήμερα, ὅχι ἄβριο, μὰ πάν-
τοτε χαρὰ..... καὶ δταν δὲν εἶνε πανηγύρια πλάτ-
τουμε, μὰ μήπως εἴμαστε γεννημένοι γι' ἄλλο τί-
ποτα;

Η ΓΡΙΑ ΣΤΡΙΓΓΛΑ (μὲ κακία). Θὰ πεθά-
νετε.....

(Οἱ κόρες πιάνονται σὲ χορὸ καὶ τραγουδοῦν).

Μὰ δὲν πεθαίνει ὁ ἔρωτας
γιατ' εἶνε ἀφτὸς ποῦ πλάθει
μαραίνει τὰ τριαντάφυλλα
πουμπουκία ξαναπλάθει.

Α' ΚΟΡΗ. Δὲ ρωτᾷς γιὰ τὸν ξένο, βασίλισσα,
ἢ ἀκόμα δὲν τὸν εἶδες;
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Ἄ!.....

Β' ΚΟΡΗ. Γιατὶ, βασίλισσα, δείχνεις στὴν ὄψη
σου καταφρόνια γι' αὐτόν; Εἶνε γνωστός μας.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Μὰ ὅχι καὶ δικός μου.

Γ' ΚΟΡΗ. Μπορεῖ νὰ φιλήσῃ τὰ πόδια σου μιὰ
μέρα.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Γὼ θὰ ἤθελα καὶ σήμερα, μὰ δὲ

θίλει ἀφτὸς.

Δ' ΚΟΡΗ. Δὲ θίλεις ξένο; Τί ἀκούω νὰ λέῃ
ἢ βασίλισσα;....

Ο ΕΕΝΟΣ. Κεῖνη ἡ γριά μὲ κυτᾶζει μεσ' τὰ
μάτια, μοῦ παγώνει τὸ αἷμα.

ΟΛΕΣ ΜΑΖΙ Κ' Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ (γελᾶν). Χά!
Χά! Χά!....

Α' ΚΟΡΗ. Μὰ ποιά γριά;

Ο ΕΕΝΟΣ. Νὰ κεῖνη κεῖ κάτου.... ποῦ στὸ
στόμα της βράζει ἡ βλαστήμια.

Α' ΚΟΡΗ. Οὔτε βλέπω οὔτε ἀκούω. Ἀκοῦτε;
Βλέπετε;...

(Πιάνονται σὲ χορὸ καὶ τραγουδοῦν)

Μέσ' τὴ μάδρη πολιτεία
ἐγεννήθηκα κουφός
μέσ' τὴ μάδρη πολιτεία
ἐγεννήθηκα στραβός
Κ' ὅσα βλέπω, κ' ὅσα ἀκούω
εἶνε φῶς κ' εἶνε ψαλμός.

(Παίρνουν πανέρια γιομάτα ἀνθία καὶ ραίνουν τὴ
βασίλισσα τραγουδοῦντας καὶ γύρω της χορεύοντας).

Οὔτε διαμάντια, οὔτε μπριλλάντια
δὲν ἀξίζουν ὅσο τ' ἀνθία

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ
Φρ. 10.

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κισόκια τῆς Πλατείας Συντάγ-
ματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ
Τροχιόδρομου (Ὁφθαλματρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ
ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
λεῖο Μανωλακῆ (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια,
στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέ-
του (ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ).

Ἡ συνδρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνδὸς
χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΥΠΑΡΧΟΥΝΕ

φαίνεται ἐδῶ καὶ πλάτωνικοι φυτοφάγοι, ἀφοῦ
μάλιστα ἀνακηρύχουνε γι' ἀρχηγό τους τὸν
κ. Πλάτωνα Δρακούλη (ὁ διαπρεπὴς ἐν Ἀγ-
γλία Ἑλλήν φιλόσοφος κτλ.) κ' ἀφοῦ καθί-
σανε ὅλοι τίς προάλλες σὲ φυτοφαγικὸ δειπνο
στὸ Ν. Φάληρο. Ἀδιάφορο ἂν οἱ περισσότεροι
ἀπ' αὐτοὺς εἶναι συστηματικοὶ κρεατοφάγοι.
Αὐτὸ δὲν ἔχει νὰ κάμῃ τίποτα. Στὴν κοινω-
νία μας, καὶ μάλιστα στὴ φιλολογικὴ, ὑπάρ-
χουν πάντοτε ὁπαδοὶ τῆς εὐκαιρίας (d'occasion
ποῦ λένε κ' οἱ Φράγκοι), πρόθυμοι νὰ καθί-
σουνε σὲ τραπέζι δημοτικιστῶν, ἂν περάσει
ἀπὸ δῶ ὁ κ. Ψυχάρης, σὲ γλέντι καθαρευουσι-
στικῶν, ἂ μᾶς ἐπισκεφτεῖ ὁ κ. Κλ. Ραγκαβῆς,
σὲ χορὸ Βουργάτικο, ἂν περάσει κανένας ἐπί-
σημος Βούργαρος ἀπὸ τὴ χώρα μας, καὶ
τράβα κορδέλλα. Οἱ καλόκαρδοι αὐτοὶ ἀδρεῖ-

εἶνε τ' οὐρανοῦ βλαστάρια.

Ξεπετιοῦνται ἀπὸ τὴ γῆ

δὲς, βασίλισσα, στὴν ὁμορφιά τους.

τῆς γῆς τ' ἀγκάλιασμα καὶ τ' οὐρανοῦ.

(Ἀκούγονται ἀπὸ μακριὰ ἀγροτικὲς μουσικὲς,
εἶνε τὰ παλληκάρια ποῦ φτάνουν).

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Τὰ παλληκάρια ἔρχονται σὲ χα-
ρωπὴ παράτα, ἀπ' τ' ἀσκιά θὰ τρέξῃ τὸ κρασί, σή-
μερα εἶδε τὴ λεφτεριά του, καὶρὸ τώρα κλεισμένο στὰ
βαρέλια. Ἐμπρός, ἡ τρέλλα εἶναι γιὰ μᾶς.

(Μπήκαν τὰ παλληκάρια)

(Οἱ κόρες χορεύοντας σὲ γῆρο τραγουδοῦν).

Ἀπ' τὸ βαρέλλι τὸ κρασί
σὰν τὸ ποτάμι τρέχει
ἄχ' ἤθελα ὁ οὐρανὸς
ὅλο κρασί νὰ βρέχῃ
Νὰ γίνονται κρασόχορτα
μὰ καὶ κρασολουλούδια
ἢ πλάση νὰν' θεότρελλη
χοροὶ κ' ὅλο τραγούδια.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Ἐ! παλληκάρια, τί καθόσαστε;

ποι κανενός χατίρι δὲ χαλνοῦνε κ' εἶναι προθυμότεροι ὅλους νὰν τοὺς ἀνακηρύξουνε δασκάλους κὶ ἀρχηγούς.

Καθόλου λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ πορεῖ κανεὶς ἂν ὁ κ. Δρακούλης βρῆκε δέκα εἰκοσι τέτοιους κυρίους νὰν τὸν ὑμνήσουνε γιὰ τὸ φυτοφαγικὸν τοῦ ἀγῶνα καὶ νὰ βγάλουν τὸ σκετικὸν λόγον. Θέλετε κὶ ὀνόματα; Νά, λ. χ. ὁ Σουρῆς εἶναι τρομερὸς κρεατοφάγος· ὁ Ζητουριάτης τρώει φυτὰ... στοὺς στίχους τοῦ μονάχα· ὁ Ξενοπούλος συστηματικὸς κρεατοφάγος, μονάχα δὲν τρεῖς μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ δειπνὸν ἔτρωγε ὄσπρια καὶ σαλατικά γιὰ νὰ προπονήσῃ τὸ στομάχι του. Ὁ Παναθηναϊκὸς κ. Μιχαηλίδης δὲν ξέρουμε, μὰ δὲν τὸ πιστεύουμε κιάλας πὼς μετὴν ἀποκλειστικὴν φυτοφαγίαν νὰ πόχτησε τὸ σιδερένιον ὄργανισμὸν τοῦ κὶ ἄλλοι πολλοί.

Ἄς εἶναι. Οἱ ἀνθρώποι τὸ γούστο τους κάμανε καὶ δὲν μπορεῖ νὰν τοὺς κατηγορήσῃ κανεὶς. Ἄ γράφουμε γι' αὐτοὺς σήμερον, εἶναι γιὰτὶ ὅλοι τοὺς ἀνεξαίρετα στοὺς λόγους τοὺς ὑμνήσανε τὴν Ἀλήθεια κὶ ὅλοι πιστέψανε πὼς κάτι μεγάλο κοινωνικὸ καλὸ καταφέρανε μετὰ τὸ νὰ μὴν τρῶνε κρέας (νὰν τὸ λένε δηλ. μοναχὰ δίχως καὶ νὰν τὸ κάνουν) καὶ νὰ προστατεύουν ἔτσι τὰ καημένα τὰ ζῶα. Εἶναι σ' ἀλήθεια νὰ πορεῖ κανεὶς ὅταν ἀκούει πὼς βρῆσκονται ἀνθρώποι νὰ γαποῦν τὰ ζῶα, σὶνὸν τόπον μας δηλ. πού δὲ βρεθῆκαν ἀκόμα ἀνθρώποι νὰ συμπονέσουν τοὺς ἀνθρώπους πού σκοτώνονται κάθε μέρα μετὰ τὴν ντουζίνα.

Νὰ γινοῦμε φυτοφάγοι, μὰ ἀφοῦ πάφουμε πιά νὰ εἴμαστε ἀνθρωποφάγοι, κ. Δρακούλη.

Η ΚΑΗΜΕΝΗ

Ἡ «Ἀκρόπολις» σὰ νὰ σφίγγεται κάτου ἀπὸ τίς γλωσσικὰς πέτρας πού τῆς κυλάει κατὰσθηθῇ ὁ καμαρωμένος ὁ Timeson, καὶ θέλοντας λίγος νὰ ζανασάνει, δημοσιεύει μιὰ διχαρτύρησιν στὸ φύλλον τοῦ περασμένου Σαββάτου.

Ἀφοῦ ἔτσι ἀπὸ «αἰθουσιοπρεπιστάτην κοσμομήτην» (τὸ πράσο αὐτὸ ἀνήκει στὸν κ. Timeson) ἀνακηρύχγει τῆς βραβείας τοῦ ὡς «τὸ ρεζὸν τοῦ κἀλλους τῆς καθαρευούσης», ἐρωτᾷ μετὰ χαριτωμένη κουτοπονιᾶ.

«... Ἀλλ' εἶναι αὐτὴ ἡ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς; Εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ μέλλοντος; Εἶναι πρὸ παντός ἡ γλῶσσα τοῦ ἔθνους; Καὶ τότε τί θὰ γίνῃ ἡ

Κεράστε νὰ πινοῦμε, θὰ δοκιμάσουμε ἀπ' ὅλα τ' ἀσκήσια. Ὅλα τὰ κρασιά θὰ εἶνε γλυκά, ἕνα ὅμως θὰ εἶνε ἀπ' ὅλα τὸ καλὺτερον. Ὅλας εἴμαστε ὁμορφες γὼ ὅμως εἴμαι ἡ βασίλισσα.

(Παίρνουν ποτήρια καὶ τὰ παλληκάρια κερνᾶν, οἱ κόρες μετὰ γιομάτα τὰ ποτήρια χορεύουν καὶ τραγουδοῦν).

Τὸ παλληκάρι ὀλόγλυκο
καὶ τὸ κρασί του μέλι
ἀπ' ὅλους ἡ βασίλισσα
ἀφτὸν μονάχα θέλει.
Ἀφτὸς κερνᾷ τὸ μέλι του
κ' ἐκείνη τὰ φιλιὰ τῆς
γεννιέται νέα βασίλισσα
μετὰ κάλλη τὰ δικά τῆς.

(Ἀφίρνουν τὸ χορὸν, τότε ἄντρες καὶ γυναῖκες αἰνούν καὶ τραγουδοῦν).

Ἐνα ρηγόπουλο ξανθὸ
φυλακισμένο χρόνια
τῆς φυλακῆς τὰ σίδερα
τὰ σπᾶει.

Καὶ μετὰ λαχτάρα τρέχει
στοὺς κάμπους, τὰ βουνὰ

ἄλλη, ἡ φιλολογικὴ, ἡ ἔθνικὴ γλῶσσα, ἡ κατακτῆσασα τὴν ποίησιν, τὸ διήγημα, τὸ μυθιστόρημα καὶ τὸ θέατρον;

Ὁ αἰθουσιοπρεπιστάτης κ. Timeson χαμπάρι δὲν ἔχει ἀπ' αὐτά. Τονὶ σώνει ἡ ἀναγνώριση καὶ ἡ ρεκλάμα τοῦ Πάπ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

τῆς Κρητικῆς Βουλῆς κ. Μιχελιδάκης τέσσερα πράματα εὐκήθηκε στοὺς Κρητικούς· σύμπνοια, ὁμόνοια, σύνεση καὶ σωφροσύνη. Τὰ τέσσερα αὐτὰ, καθὼς γεωρίζουμε ὅλοι, εἶναι τὰ σπουδαιότερα συστατικά του μινταλοῦ, ὥστε ἡ εὐκὴ τοῦ γέροντος Κρητικοῦ Ξανᾶδωσσε στοὺς Κρητικούς δ.τ.ι. τώρα τελευταῖα τοὺς ἔλειψε.

Ὁ Θεὸς νὰ δώσει νὰ μὴ ξαναφύγει πιά τὸ μυαλὸ ἀπὸ τὴν Κρήτη — ἂν καὶ τὸ φοβούμεσθε πὼς ἡ εὐκὴ δὲν ἔπιασε.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

τοῦ Περικλῆ Γιαννινοῦ δὲν τὸ εἶδαμε ἀκόμα γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ σᾶς ποῦμε τί πράμα εἶναι. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς πολλὴ κουδέντα γέννηκε στὶς φημερίδες, μὰ αὐτὸ δὲ μᾶς συγκινεῖ καθόλου. Ξέρουμε ὅλοι πόσο εὐκόλα ἐνθουσιάζονται οἱ φημερίδες μας καὶ πόσο ἐπιπόλαια κρίνουν τίς περσύτερες φορές. Πάντα ὅμως κάτι πρέπει κανεὶς νὰ ἐλπίζει ἀπὸ τὸ Γιαννινοῦ καὶ πρωτότυπη παρατήρησιν ἔχει καὶ εἰλικρινεῖα ὅση θέλετε· μὰ καὶ παληκαριὰ περισσή. Γι' αὐτὸ ἔμα διαβάσει κανεὶς τὸ βιβλίον τοῦ καὶ ξεχωρίσει τὴν ἥρα ἀπὸ τὸ σᾶρι, τὴν οὐσίαν δηλ. ἀπὸ τ' ἀερολογήματα, κάτι καλὸ καὶ γενναῖον θὰ βγάλει.

Στὶς φημερίδες δημοσιευτήκανε ἀρκετὰ κομμάτια ἀπὸ τὸ «Νέον Πνεῦμα» τοῦ. Καὶ λόγια καὶ οὐσία. Περισσότερα μάλιστα τὰ πρῶτα. Ἀδυναμία τοῦ συγγραφέα αὐτῆ. Ἄν εἴτανε συντομώτερος, ἐπιγραμματικώτερος, θὰ κέρδιζε περισσότερα. Μὰ εἶναι εἰλικρινῆς, παρκαπολὺ εἰλικρινῆς, καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ αὐτοῦ σκεπάζει τὰ συγγραφικὰ του ἐλαττώματα.

Πέφτει ὅμως ἔξω καὶ μερικὲς φορές. Νά λ. χ. ὅτα γράφει πὼς δὲν ἀξίζουν τίποτα οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ναυτικοῦ μας γιὰτὶ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς, ὁ κ. Τσιριμώκος (Στέφανος Ραμᾶς) φτάνει ἐταιρίες γιὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς ἔθνικης γλώσσας καὶ γράφει τὰ «Παλιὰ καὶ τὰ καινούρια», εἶναι ἀδικὸς ἀδικώτατος. Γιατὶ ὁ Ραμᾶς πού γράφει βιβλία, ἀντὶ νὰ χαρτο-

παίζει καὶ νὰ κοπροσκιάσει στοὺς δρόμους ὅτα δὲν ἔχει δουλιὰ, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς καλὺτερος ἀξιωματικούς τοῦ ναυτικοῦ μας (ἀδιάφορον ἂν τὸ βιβλίον τοῦ δὲν ἀξίζει καὶ πολλὰ πράματα), κὶ ἂν πέρου ἔφτανε ἐταιρίες, φέτος ταξιδεύει μετὰ τὸ «Μισαούλη».

Εἴπαμε νὰ λέμε ἀλήθειες, μὰ νὰ μὴν τὰ παίρνομε κὶ ὅλα σβάρνα. Καὶ πρέπει νὰ προσέξῃ πολὺ σ' αὐτὸ ὁ φίλος Γιαννινοῦ ὅτα μᾶς δώσει καὶ τὰ κατοπινὰ βιβλία τοῦ πού μᾶς τάζει.

ΜΑΣ

τὸ στείλανε τὸ γραμματάκι αὐτὸ καὶ τὸ τυπώνομε δῶ, στὴν στήλῃ αὐτῇ πού κρίνονται τὰ ζητήματα τῆς ἡμέρας, χωρὶς τὸ παραμικρὸ σκόλιο, ἀφοῦ ὁ ἀνταποκριτὴς μᾶς φρόντισε νὰν τὸ σκολιάσει μοναχὸς του, καὶ μάλιστα πολὺ σωστά.

Φίλε «Νουμά»,

Τὴν περασμένη βδομάδα πού πήγα γιὰ ὀργάνια στὰ Κανάκια τῆς Κούλουρης, εἶδα καὶ τὸν πλοίαρχο τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ κ. Ἀλ. Σαχτούρη μετὰ κάτιον χωριάτη φίλον τοῦ Κ' οἱ δύο τοὺς εἶχαν ἔρθει στὰ Κανάκια μετὰ ἀτμάκατο καὶ μετὰ ἀτμάκατο φύγαν τὸ βράδι. Καὶ σὲ ρωτᾷ τὰ κάρβουνα καὶ τὸ λάδι ποῦ καίει τὸ ἀτμάκατο τὰ πλέρωσε ὁ κ. Πλοίαρχος; Ὁχι βέβαια· τὰ πλέρωσε τὸ Δημόσιον. Μὰ τότε τί ζητᾷνε χρήματα ἀπὸ τὸν κοσμήτην γιὰ στέλον καὶ τί κάθεται καὶ γράφει τὰ συγκινητικώτατα κ' ἐματοκαθαρευουσιανικώτατα γράμματά του ὁ κ. Σιμόπουλος σ' ὅποιον δώσει μιὰ δραχμὴ γιὰ τὸ ταμεῖον τοῦ στόλου; Γιὰ νὰ βγαίνουνε κυνήγι οἱ κύριοι πλοίαρχοι; Δὲν πᾶμε στὸ διάολο, λέω γώ.

Ὁ φίλος σας
ΚΟΥΛΟΥΡΙΩΤΗΣ

ΣΤΟ ΖΩΟΛΟΓΙΚΟ ΚΗΠΟ.

Μιστριώτης. Χτὲς ἔρθε ἀπὸ τὸ Βέλγιο ἕνας μικρανιψιὸς μου, ἀπὸ τοὺς καλὺτερος μου μαθητάδες. Θὰ σοῦ τότε γνωρίσω, ἀγαπητέ, νὰ ἴδῃς τί ξεφτέρει μοῦ γινε.

Βάλβης. Μετὰ χαρῆς, σεβαστὴ διδασκαλε.

Μιστριώτης. Καὶ νὰ ἴδῃς πόσες γλώσσες παίζει στὰ δάχτυλα, ἐξὸν ἀπὸ τὴν ἐλλήνίζουσιν. Μιλεῖ τὰ βελγικὰ περίφημα, σὰν πού μιλεῖς, καλὴ ὦρα, τὰ φραντσεζικά.

Βάλβης. Ἀσκήθῃς;

Μιστριώτης. Μπορῶ νὰ σοῦ πῶ καὶ καλὴτερα. Δὲν ξέρω, βλέπεις, βελγικά, πού νὰ κρίνω.

Βάλβης. Καὶ βέβαια, σεβαστὴ διδασκαλε.

(Πάνουνται νιοὶ καὶ νιὲς καὶ χορεύουν τραγουδοῦντας).

Μιὰ ρήγισσα ἀγάπης
ὅλους τοὺς ὑψηλοὺς τῆς
κ' ἄρμαδα ἀμείσως ἔκανε
ἀπὸ τοὺς χίλιους γιούς τῆς.

Σ' ἕνα σινάφι ἀπὸ κουτοὺς
ἕνας ξυπνὸς γεννήθηκε
καὶ εἶπαν δέστε τὸν τρελλὸ
πού ὅλους μᾶς ἀρνῆθηκε.

Ο ΞΕΝΟΣ (πάει φοβισμένα κοντὰ στὴ βασίλισσα). Βασίλισσα, γὼ εἶμαι τὸ παλληκάρι ποῦφερα τὸ πιὸ γλυκὸ κρασί.

(Ὁλη ἡ συντροφιά μαζί γελάει καὶ ρωτᾷ).

Καὶ ποῦν το; χὰ! χὰ! χὰ!

Ο ΞΕΝΟΣ. Θὰ εἶχα τὴν πιθυμιά νὰ φέρω τὸ καλὺτερον.

ΟΛΟΙ ΚΑΙ ΟΛΕΣ. (γελᾷ) χὰ! χὰ! χὰ!

(Νιοὶ καὶ νιὲς χορεύουν καὶ τραγουδοῦν).

Ἀπόψε παλληκάρι μου
μὴν κουρασθῇς καθόλου

τὴν ἀγάπην τοῦ νὰ βοῇ
τὴν χαρὰ.

Στὸ δρόμον πού περπάταγε
τὴν τρέλλα τοῦ σκοποῦσε
ὅλοι τὸν ἐλαχτάραγον
κ' ὅλους τοὺς ἐμεθοῦσε.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Κερνᾶτε, κερνᾶτε ἀκατάπαφτα, ὁ κραστὴς ἀποσταμένος ἔς πέσει καὶ μεῖς ἀκόμα ἔς πίνουμε.

(Ὁ ξένος ὅλο τοῦτο τὸν καιρὸ εἶναι σὲ μιὰ γωνιά μαζεμένος, ἡ γυνὴ παραμονέβει ἀπ' τὴ θέσιν τῆς).

Β' ΚΟΡΗ. Τὸν ξένο γιὰτὶ δὲν τὸν κερνᾶτε;

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Δὲν εἶναι συνηθισμένους σὲ τοῦτο τὸ κρασί, ἕνα ποτήρι γι' ἀφτὸν εἶναι πολὺ, γιὰ μᾶς σταγόνα, τὸ κρασί μας δὲν τὸ ρουφᾷνε ὅλα τὰ χεῖλια.

Γ' ΚΟΡΗ. Νὰ πιὲς ἀπ' τὸ ποτήρι μου μονάχα μιὰ γουλιὰ, εἶναι γιὰ σένα μεγάλο πανηγύρι, λίγοι ἀνθρώποι ἔπιαν.

(Τοῦ δίνει καὶ πίνει).

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Γεῖά σας τώρα, χόροι, τραγοῦδια καὶ ξεφάντωμα...

ΣΤΟ ΓΑΜΟ

Τοῦ Ἀλέκου Παπα καὶ τῆς Ἑλένης Φωτιάδης

Στὰ πλάνα μάγια τοῦ ἔρωτα

ξέγνοιαστα νιορριχμένο,

πλούσια λουσμένο

ἀπ' τὸ ροδόσταμο τῆς μοῖρας,

κοσμολογημένο ἐσὺ ζεβγάρι,

ὦ λεβεντιά καὶ ὦ χάρι!

Τὸ προφαντὸ,

πανάσιπλο

τριαντάφυλλο

κάθε ἀνοιξη, πὺν σὰς γριῶν,

γλυκὰ

νὰ σὰς μοσχοβολάει,

καὶ κάθε χαραβγὴ

πὺν βγεῖ ὁ Ἀβγερινός,

γελούμενος νὰ σὰς χαμογελάει.

23 Ἀλωνάρη 1906.

M. ΦΙΑΝΤΑΣ

ΡΙΧΑΡΔΟΣ ΒΑΓΝΕΡ

ΚΑΙ Ο ΝΕΟ-ΙΔΑΝΙΣΜΟΣ

[Τὸ ἔκθερο τοῦτο μεταφράστηκε—ἀπὸ ἑνα γαλλικὸ σύγγραμμα μὲ τίτλο «La tristesse contemporaine» essai sur les grands courants moraux et intellectuels du XIXe siècle» par H. Fierens—Gevaert. Paris, 1900—ἔδω καὶ τρία χρόνια γιὰ νὰ δημοσιευτῇ στὴν «Ἀρμονία» τῆς ἑμῶν φιλίας φυσικὰ γράφτηκε στὴν καθαρὴ γλώσσα, γιὰτὶ ἐκεῖ ἡ δημοτικὴ μας στὰ περὶ δὲ χωρεῖ, ἐξόνε σὲ δηγῆματα. Μὰ ἡ λογοκρισία μπόδισε τὴ δημοσίευσή του, γιὰτὶ βροῖσκονται μέσα λέξεις σὰν τις ἀκόλουθες: ἀναρχικός, ἐπαναστάτης, κτλ. Τὶς προάλλες ψάχνοντας τὰ χαρτιά μου τὸ βρήκα καὶ τὸ ξαναδιάβασα καὶ τόσο μοῦ ἄρεσε, πὺν σκέφτηκα πὺν θὰ εἴτανε κρίμα νὰ μείνει ἀδημοσίεωτο ἕνα τέτοιο ὡραῖο ἔκθερο, πὺν τότε ἐπιδέξατο καὶ ἀμερόληφτα κρίνεται ἕνας γίναντας τῆς νεώτερης μουσικῆς τέχνης. Γι' αὐτὸ τὸ ξανάγραψα στὴ γλῶσσα μας—ὅσο μοῦ εἴτανε βολετὰ—καὶ τὸ στέλνω στὶς πλατεῖες καὶ λείτερες στῆλες τοῦ «Νουμά».

Δ. Π. Α.

Σταματοῦμε δὴ μπροστὰ σὲ μιὰ πνευματωδέστερη καὶ καλλιτεχνικώτερη μορφή τοῦ αἰῶνα. Ἄν ὑπάρχει ἄνθρωπος πὺν ἔλκεται μέσα του μὲ δύναμη

πέσε στὴν κόρη δίπλα της
καὶ μὴν κοιμάσαι διόλου.
Γλυκὰ κ' ἐκείνη ρούφα
ὅπως ρουφᾶν καὶ τὸ κρασί
ὅλος ὁ κόσμος εἶν' ἐκείνη
μὰ καὶ Θεὸς της εἶσαι σύ.

ΓΡΙΑ ΣΤΡΙΓΓΛΑ. Ἀνάθεμα στοὺς χορούς
σας, στάχτη τὸ χωριὸ σας θὰ γενῇ, γιὰ νὰ μείνω
μόνη του βασιλίσσα.

ΕΝΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙ. Ὅλη τὴν Πλάση θ' ἀγκαλιάσω ἀπόψε θὰ τὴν κάνω... ἐρωμένη μου.

Α' ΚΟΡΗ. Δὲ σοῦ φτάνω γώ;

ΤΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙ. Πάρε τὸν ἥλιο νὰ σοῦ ζεστάνη τὸν κόρφο σου καὶ τότε βλέπουμε.

ΑΛΛΟ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙ. Δροσάτες κοπελοῦδες,
ὅλος ὁ κόσμος θὰ χαλάσῃ ἀπόψε...

Β' ΚΟΡΗ. Καὶ θὰ ξαναφτιαστῇ...

Γ' ΚΟΡΗ. Τρεχοῦμενο νερό, σ' ὅλες τις χώρες
τρέξε νὰ πῆς πὺν ὁ κόσμος εἶναι ὡραῖος πὺν εἶν' ἡ
ζωὴ γλυκιά.

(Πιάνουνται ὅλοι, χορεύουν καὶ τραγουδοῦν μεθυσμένα).

τὸ ὄψος, τὸ μεγαλεῖο καὶ τὸ πάθος τῆς ποίησης καὶ τῆς σύγκαιρης τέχνης, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὁ Ρίχαρδος Βάγνερ. Μὲ ὅσον ἐνθουσιασμό τονε λατρίψανε, μ' ἄλλον τόσο καὶ τὸν περιπαίξανε ἡ ζωὴ τοῦ γιομάτη ἀπὸ ἠθικὰ βάσανα, ἀπὸ ἐργασία ἀκούραστη, ἀπὸ γλυκεῖα μοναξιά, ἀπὸ ἀλαζονεία ἀκατάβλητη καὶ πάντα ἀχόρταγη, μὰς παρουσιάζει μιὰν εἰκόνα πιστὰ μεταγραφαιμένη τῆς κοινωνικῆς ζωῆς μας· καθὼς ὁ πολιτισμὸς μας, ἔτσι καὶ αὐτὴ εἶναι ἐφοκολύγιστη, κ' ἐφοκολύγιστη, πολὺ βγενικὰ καὶ πολὺ γοητευτικὴ στὸν οἶστρο τῆς τὸν κάποτε φέφτικο καὶ ἀστενικό. Ἐπίσης ἡ τέχνη τοῦ Βάγνερ μὰς παρουσιάζεται σὰν κάποια ἀντιφροσύνη τῷ δισταγμῷ μας. Γιὰ κείνον πὺν διαβάξει καθαρὰ μὲς ἀπὸ τὸ ἔργο του, ὁ δάσκαλος τοῦ Μπαυρόυτ παράστησε τέλεια κ' ἀληθινὰ τὸ σύγκαιρο ἐκφυλο καὶ ἀπογοητευμένο κόσμο. Ἡ ποιητικὴ του σκέψη ὁρμήνεψε τὴ σύγχρονη κατῆφεια· ἡ τεχνικὴ ἐχτέλεσέ της σὲ ἀφήνει νὰ μαντέψει τὴν ὀλιγόχρονη διάρκειαν τῶν ἀναγκῶν μας, τὴν αἰώνια ἀνησυχία τῆς ψυχῆς μας. Τὸ ἔργο τοῦ Ρίχ. Βάγνερ θὰ μείνῃ σὰν κάποιος ἀντίλαλος τῷ στεναγμῷ, τῶν κραδῶν, τῶν ἐνθουσιασμῶν μιανῆς ἐποχῆς. Ἡ ὑπέροχη τέχνη του συντέλεσε πολὺ σὲ νὰ ξαναβάλῃ τὸ χριστιανικὸν ἰδανισμό σὲ τιμητικὴ θέση. Μὰ μὲ τὸ νὰ μὲς φανερώσῃ τόσο ξάστερα τὸν ὁρμητικὸ καὶ ἄστατο ἠθικὸ χαραχτῆρα τῆς ἐποχῆς μας, μὲ τὸ νὰ συμφορθεῖ στενωτάτα μὲ τὸν αἰῶνα τῆς, ἡ τέχνη αὐτὴ ἔχει μέσα της τὰ ληθινὰ σπέρματα κάποιας καταστροφῆς, πὺν οἱ θαυμαστάδες τῆς τοῦ κάκου θελήσανε νὰ πιστέψουνε ὡς ἀδύνατη.

Ὁ Βάγνερ πρωτοφάνηκε στὴ ζωὴ σὰν ὅλους σκεδὸν τοὺς μεγάλους ἀρτίστες τοῦ αἰῶνα μας. Οἱ μουσικοὶ τὸν παραγνώρισαν ἀμύπητον καιρὸ, τὸ κοινὸ τονε περιπαίξε ἀκόμα, ὅταν εἶχε συνθέσει δυὸ τρία ἀπὸ τὰ ἔξοχα ἀριστουργήματά του. Μακρὺ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὅζω ἀπὸ κάθε αἰσθητικὴ ἀτμόσφαιρα, ἀνακαλύπτοντας μέσα στὴ μοναξιά τῆς ἀψηλῆς σκέψης του τοὺς ἀνέκφραστους σκηματισμούς τῆς τέχνης, εἶναι τὸ πρότυπο τῶν καλλιτεχνῶν ἐκείνων, τῶν ἀτομικιστῶν, τῶν ἀναρχικῶν, πὺν παναστατοῦνε ἐνάντια στὴν «καθεστῶτα κοινωνία», κ' εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ ὑπομείνουνε γενναϊότατα ὅλα τὰ ποτελέσματα τῆς ἀμεταγύριστης καὶ περήφανης στάσεως τους. Ἄν εἴτανε ἀπλούστατα ζουγράφος ἡ ποιητὴς, σὰν τί ἔργα μπορούσε νὰ συλλάβῃ μέσα στὸ μυαλό του; Στὶς δυὸ ἀφτίες καλλιτεχνικῆς δυνάμεις,

ὅπως εἶναι ἐξαντλημένες ἀπὸ τὴν κουραστικὴν ἐργασία τῆς ἀνθρώπινης σκέψης, θὰ μπόρει ἴσως νὰ συνταίριαξῃ σύμβολα ἀκατανόητα σὲ μέτρια κεφάλια ἢ νὰ κλυθῇ τὰρχαῖα τεχνικὰ πρότυπα, νὰ ντλήσῃ μονάχα ἀπὸ τις πατροπαράδοτες πηγές. Βλέπουμε δὲ ὀλοφάνερα πὺν ὡς ποιητὴς δὲν μπόρεσε νὰ ποφύγει οὔτε τὴ σκοτεινότητα οὔτε τὴν κοινοτυπία. Ἄλλ' εἴτανε κυρίως μουσικός. Οἱ καλύτερες ψυχικῆς καὶ φανταστικῆς δυνάμεις του ὑπερετούσαν ἔξοχα τὴ νεώτερη τέχνη, πράμα πὺν μόνο ἀπὸ μὲ τις ὑποκειμενικῆς ἀρετῆς του, μπορούσε ἀκόμα νὰ ἐπιδράσῃ σ' ὅλα τὰ εἶδη τῆς καλλιτεχνίας.

Καὶ μολατάφα τὸ ἔργο του τὸ πῶς διαδομένο καὶ πῶς ἐκαυσμένο ἀπ' ὅλα ὅσα δημιουργήσῃ τὸ νεώτερο πνεῦμα δὲν ἐχτιμήθηκε, μήτε θὰ ἐχτιμηθῇ ποτέ, ἐξόνε μονάχα ἀπὸ λίγους. Γιατὶ, ποιοὶ εἶναι, ὕστερ' ἀπ' ὅλα, οἱ θαυμαστάδες πὺν πᾶνε στὸ Μπαυρόυτ καὶ ἀκολουθοῦνε μὲ πάθος τις παράστασες τῶν ἔργων του; Εἶναι τὸ πλῆθος τῶν παγκόσμιων ντιλετταντιστῶν, τῶ σκεπτικιστῶν πὺν σκεδὸν πάντα λαγαράζονται σὰν ἐξαίρετες μέσα στὸ καλλιτεχνικὸ περιβάλλο. Θὰ μὰς ἀντιτάξουνε πὺν κ' οἱ συμφωνίαι τοῦ Μπετόβεν ἀπὸ λίγους νοηθήκανε κ' ἐχτιμηθήκανε. Μὰ ἐκεῖ ὁ λόγος εἶναι γιὰ σύνθεσες, καθαρὰ ὁργανικῆς. Ὁ Βάγνερ, δραματικὸς συνθέτης, μιλοῦσε σ' ὅλες τις τάξεις τοῦ λαοῦ, γιὰτὶ τὸ θέατρο κατ' οὐσίαν εἶναι μιὰ τέχνη λαϊκὴ. Τὸ ἐνοίωθε καλὰ αὐτὸ, ἀφοῦ σκέφτηκε νὰ χτίσῃ τὰ λυρικὰ δράματά του πᾶνω στὰ πλατεῖα θέμελα τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου. Τὸ ἀνώνυμο, τὸ κοινὸ πλῆθος δὲν πῆγε πρὸς αὐτόν. Σὲ πολλὰς περιστάσεις ἡ ἐπιτυχία τῶν ἔργων του εἴτανε φαινομενικὴ. Δὲν ξέρομε πὺν τὰ κρίνανε στὴ Γερμανία, ἀλλὰ σὲ μέρη μισογερμανικά, σὰν τὸ Βέλγιο, μπορούμε νὰ βεβαιώσουμε πὺν τὰ ἔργα του παινεφτήκανε κατὰ τις τρεῖς ἢ τέσσερις πρώτες νυχτεῖες ἀπὸ πλῆθος ἀποτελούμενο ἀπὸ μουσικούς, τεχνονήτες, ἐρασιτέχνες, μὰ κατόπι παίζοντανε μπρὸς σὲ σάλλες σκεδὸν ἄδειες. Νὰ ἐλπίσουμε τάχα πὺν τὸ ἀπειρόκαλο κοινὸ θὰ συγκινηθῇ μιὰ μίρα ἀπὸ τὴ βαθειὰν ἀξία καὶ ἀρετῆ-τῆς τέχνης αὐτῆς; Δὲν τολμούμε νὰ τὸ ἐλπίσουμε. Ὑστερ' ἀπὸ εἴκοσι χρόνῳ δοκιμῇ, δὲ φαίνεται κανένα ἔξανακύλισμα ἐνθουσιασμοῦ γιὰ τὰ ἔργα του. Ἡ ὥρα τῆς ἀντίδρασης φαίνεται πὺν σήμανε.

Μὰ τί μπορούσανε νὰ δώσουνε τὰ δράματά τοῦ Βάγνερ καὶ σὲ κείνους πὺν σκεφτόντανε νὰ βροῦνε ἀπὸ-

Τῆς Πλάσης θέλω μ' ἀπονιὰ
ἀρμίζει τὰ μαστάρια
θέλω νὰ βρῶ κληματαριά
μὲ ρόγες σὰ φεγγάρια.

ΟΛΗ Η ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ (σκάει στὰ γέλια).

Χά! χά! χά!...

Ο ΞΕΝΟΣ. Βασίλισσα ποῖο παλληκάρι προτιμᾷς;
Δ' ΚΟΡΗ. Ἡ βασίλισσα θέλει τὸ πῶς δυνατό
παλληκάρι.

(Πάλε ὅλοι γελοῦν). Χά! χά! χά!

Α' ΚΟΡΗ (στὸν ξένο). Βαστᾷς τὸν ἔρωτα;

Β' ΚΟΡΗ. Ποιὸς σ' ἔκανε.

Ο ΞΕΝΟΣ (μὲ ἀγαθότητα). Ὁ πατέρας μου
κ' ἡ μάνα μου...

Γ' ΚΟΡΗ. Καὶ θέλεις τὴ βασίλισσα;

ΟΛΟΙ ΚΑΙ ΟΛΕΣ (πάλε σκᾶνε στὰ γέλια).

Χά! χά! χά!

Ο ΞΕΝΟΣ. Σὰς ποιὸς σὰς ἔκανε;

(Οἱ κόρες χορεύοντας γύρω ἀπὸ τὸν ξένο τοῦ
φρονάζουν).

Α' ΚΟΡΗ. Γὼ ἔπεσα ἀπὸ μιὰ κληματαριά.

Β' ΚΟΡΗ. Μιὰ νεροσυρμὴ μ' ἔφερε δὴ πέρα.

Γ' ΚΟΡΗ. Μίτ' τὰ ρουμάνια βρέθηκα δὲν ξέρω
καὶ γὼ πὺν.

Δ' ΚΟΡΗ. Ἀπὸ τὰ πέλαγα ἐρχομαι τὰ φουρ-
τουνιασμένα.

Ο ΞΕΝΟΣ. Κ' ἡ Βασίλισσα;

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ. Τώρα κάθε παλληκάρι μὲ τὴν
καλὴ του ἄς πηγαίνει σ' ἐνὸς δεντροῦ τὸν ἴσκιο, ἢ
σὲ σπηλιά, ἢ καὶ κάτω ἀπ' τὴν ἀπέραντη καὶ
χιλιοκεντημένη τοῦ κόσμου σκεπὴ νὰ μάθῃ τί εἶμαι
... Εἶμαι ὅλος ὁ κόσμος κ' εἶμαι ἀπιαστή. Σὺρτε
στὶς χαρὲς σας.

(Χάνονται μαζὶ μὲ τὴ βασίλισσα ὅλοι κ' ὅλες.
Ἀπλῶνεται βαθὺ σκοτάδι. Ἡ γριὴ στρίγγλα ζυγώνει
τὸν ξένο καὶ τὸν σφιχταγκυλιάζει).

ΓΡΙΑ ΣΤΡΙΓΓΛΑ. Ἐγὼ ζῶ καὶ βασιλεύω,
ἐλα μαζὶ...

Ο ΞΕΝΟΣ (τρομαχικὰ σὰ νὰ τὸν πλάκωσε
σβραχνᾶς). Ἄ!...

Κλείνει ἡ σκηνή.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ